Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 2221 — SIX PAGES — NGÀY THỨ HAI 11 JANVIER 1926 — NGÀY 26 THÁNG MƯỜI MỘT NĂM ẤT-SỬU — SÁU TRƯƠNG — NĂM THỨ 17

DIRECTEUR—PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA
Téléphone: 209
(Adresse télégraphique)
LỤC-TỈNH—SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	12 $ 00	15 $ 00
Sáu tháng	6 50	8 00
Ba tháng	3 50	4 50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0 $ 05
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO REUNIS)

南中日報六省新聞

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 185-186-187 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez MM. Davignon, Bourdet & Cie 9, rue Tronchet.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.
Tho, chèques và mandats gửi mua báo thì để ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì gửi cho M. LE-BOI-NGUU chủ bút.

QUYỀN NGÔN LUẬN TỰ-DO

CỦA CÁC BÁO QUỐC-NGỮ

(Tiếp theo)

Thế nhưng cái bóng cờ ba sắc đến đâu, là đem cái văn-minh đến đấy. Sau lơn nữa thế kỷ ra công mở mang học thuật, mở mang kinh-kế, khai hóa cho dân Đông-pháp, người Đông-pháp ngày nay cũng đã khá, chớ không còn ấu-trĩ như xưa nữa... nếu ta nói ta còn ấu-trĩ tức là ta có phụ cái công ơn khai hóa, có phạm cái danh tự khai hóa của nước bảo-hộ ta. Cái bằng chứng ấy không gì rõ ràng cho bằng xem ở kỳ đại-chiến vừa rồi. Trong khi ấy ta đã đem con người còn của mà giúp cho nước Pháp, đã phủ công lý, đẹp cường quyền, trừ dã man, nâng nhân đạo, tức là tự chứng ra rằng ta đã một lòng tin cậy Chánh-phủ bảo-hộ, và ta đã mười phần hiểu biết cái tâm-lý chánh-trị của thế giới thế nào. Trong thấy cái kết quả tươi tốt ấy, nước Pháp chắc cũng được thỏi lòng vì sự khai hóa cho ta.

Bây giờ mới đặt ra phòng tư vấn ở Bắc, phòng Dân biểu ở Trung, tức là lần lần cho dân ta tham dự về chánh-trị vậy. Dân ta đã có quyền cho tham dự về chánh-trị, thế mà các báo ta có lẽ cứ không có quyền bàn luận về chánh-trị mãi sao? Các nhà nhiệt tâm sốt ruột đã bao phen quyện ngôn luận tự-do mà yêu-cầu một cách cần thiết. Nhứt là từ khi được tin bỏ-nhiệm của quan Toàn-quyền mới, biết ngài là người về một đảng mới, sang ta sẽ đem cho sự cải tạo vọng mới, nghĩa là ngài sẽ gây ở Đông-pháp này một nền chánh-trị mới, thì các đồng bào ta ở trong Nam lại ân cần đem cái quyền tự-do mới ấy mà cầu khẩn với ngài. Khi ngài ở bên Pháp có tiếp kiến ông Bùi-quang-Chiêu, thì ngài đáp rằng để ngài còn xét xem sao. Đến khi ngài tới Saigon, ngài tiếp kiến dân-đoàn trong Nam, thì câu đáp của ngài tức là cân cả đã nêu lên trên đầu bài đó. Ngài nói thế, song ngài lại hứa rằng các báo quốc-ngữ ngài sẽ rộng cho hơn trước. Để tỏ kiêm-duyệt là cốt để gìn giữ trị-an, trông coi trật tự mà thôi.

Kể ngài mới sang ta, thì cần trọng như thế cũng là phải, ta không muốn lấy sự cấu chưa được mà oán ngài.

Cái chánh sách của ngài cứ như lời ngài nói thì sẽ lấy tự-do mà thay cho áp chế, lấy đề-huề mà thay cho xâu lăng. Bây giờ ngài còn lo ta chưa xứng được cái quyền ấy mà dụng chăng, song chắc sau nầy ngài xét kỹ thì sẽ có một ngày ngài rộng cho ta quyền ngôn-luận cũng như rộng cho ta đường chánh trị. Các nhà báo đầu tự-do cũng phải theo luật ngôn-luận (lọi de la presse). Các báo quốc ngữ mà được tự-do thì hẳn cũng theo luật ấy. Nếu bàn luận có điều gì trái luật thì đã có hình phạt. Ngài có thể chắc ở luật ấy mà uốn được các báo không đến nỗi đi lầm đường lạc lối mà có hại đến trật tự, hại đến trị an. Ngôn-luận có tự-do thì kẻ Pháp người Nam mới thiệp hiệp, tình trên ý dưới mới thông dụng, mà Pháp Nam có thiệp hiệp, tình ý có thông dụng, thì càng hiểu biết nhau bao nhiêu, càng tin cậy nhau bấy nhiêu, mới mong đạt tới cái mục-đích liên hiệp để huề, người bảo hộ, kẻ phục tòng, cùng mưu lấy cuộc lợi lạc chung, bước lên đường tiến hóa chung được. Các báo có như thế thì trên mới được là cái cơ quan dư luận để giúp đỡ cho chánh-phủ, dưới mới được là trường sở giáo dục để rèn đúc cho quốc dân.

Một tờ báo đành rằng có cái chức trách dạy người, song một tờ báo dạy người phải theo phương diện xã hội giáo dục. Xã-hội giáo dục là bổ khuyết cho gia đình giáo dục và học đường giáo dục. Đem những điều ở gia đình, ở học đường còn chưa dạy ra rèn tập cho quốc dân, Quốc dân ta hiện còn thiếu chánh trị giáo dục (éducation politique), các báo nếu muốn đạt cái mục-đích của mình thì phải tập rèn cái giáo dục chánh trị cho quốc dân. Còn như những luận lý, những đạo đức mà ở nhà cha đã dạy con, ở trường thầy đã dạy trò thưa thãi ra rồi, thì trường không có thể cứ nỏ nào bảo, tiếu mạ xang, hoa liễu mật « thầy đời » được. Thế nhưng nếu không bàn luận đến chánh trị thì của làm thế nào mà rèn đúc được cái chánh trị giáo dục cho ai.

Vậy ta rất mong rằng ta sẽ được ngôn-luận tự-do.

Coi như hiện nay, ta đã được ngôn luận, chưa tự-do nhưng cũng rộng mở dây, thì chắc rằng cái môn kiêng nói là chánh trị kia, ta cũng được bàn luận một cách nên chăng vừa phải. Ta không những không oán gì quan Toàn-quyền Varenne, chúng ta lại rất nên cảm ơn ngài. Bởi vì về một phương diện thì ngôn-luận không được tự-do là một sự uất ức, song về phương diện khác thì tòa nhà làm báo nhờ có tòa kiểm duyệt mà mình không phạm những lỗi nặng. Lỗi danh-dự hay lỗi pháp luật cũng vậy. Nói thật thì báo quốc-văn được xuất bản một ngày một nhiều mà không nhà báo nào phải đóng cửa, phải tội lệ lấy là nhờ có tòa kiểm-duyệt đó. Nay quan Toàn-quyền tạm thời thí nghiệm để tòa kiểm-duyệt mà rộng cho quyền nói, hà không phải cũng là một sự tốt cho mình sao? Vậy xin cô lời thành thật cảm ơn quan Toàn-quyền, và mong rằng ngài « hứa it song cho nhiều » như lời nói.

(T. N. D. B.) NHƯỢNG TỐNG.

BÀI DIỄN VĂN

CỦA QUAN TOÀN-QUYỀN VARENNE TẠI HỘI-ĐỒNG CHÁNH-PHỦ THƯỜNG NIÊN NĂM 1925.

(Tiếp theo)

Còn về vấn-đề đại-học thì hiện ở Hanoi đã có một trường cao-đẳng nhưng chưa có ban nào có thể cấp được những văn-bằng cao-đẳng như ở Pháp hay là có cái giá-trị tương đương (équivalent) như những văn bằng ấy. Trường cao-đẳng ở Hanoi mới chỉ là để dạy về cao-đẳng- học chớ chưa phải đã là hoàn toàn. Vì thế mà những sanh-viên tốt-nghiệp ở đây rồi lại phải qua Pháp học thêm lâm cho gia-đình tốn và học-sanh mất công. Tuy rằng ở đây đã có một thứ văn-bằng tú-tài bổn-xứ (baccalauréat de l'enseignement secondaire) nhưng mà có nên-bằng ấy vẫn không được hưởng những quyền lợi ngang với văn-bằng tú tài Pháp.

Ta thiết-tưởng như vậy có hai điều lắm. Bằng tú tài bổn-xứ đáng lẽ phải công nhận tại Pháp và tại Đông-dương như là bằng tú tài Pháp mới phải. Và lại, trong các trường cao-đẳng ở Hanoi, it ra là hai trường là trường Luật-học và trường Y-học phải có thể các văn-bằng như các cao-đẳng học-đường ở Pháp mới phải.

Nói như vậy chẳng phải rằng là nên khuyến khích học-sanh ganh-tuấn trong nước sang Pháp theo những ban học tối-cao và chuyên môn đâu. Nương ít ra về những khoa để gây nghề tự-lập (carrières libérales) như luật-khoa, thì ở bên nầy cũng có thể giúp cho họ có văn-bằng như ở Pháp để đào tạo lấy nhiều học-trò đem sự học chuyên-khoa của mình ra mà giúp nước.

Sau nữa, có một điều nên bỏ là phàm những học-trò đã có bằng học ở Đông-dương hoặc ở bên Pháp mà muốn bổ vào các ngạch theo như văn-bằng của mình thì không cứ là có nhập lập-tịch mới được. Văn-đề nầy ta sẽ bàn sau nhưng ở đây, ta hãy xin giải bày cái chánh-sách mới mà ta định theo đã.

Về việc học công-nghệ (enseignement professionnel) thì tuy mấy năm sau đây đã có chỉnh đốn lại mà vẫn chưa thấy kết quả tốt đẹp. Nhưng chính đó là một công cuộc mà sự mở mang kinh tế của xứ Đông-pháp phải nhờ đến một phần và công cuộc mà thành thì nhơn dân bon xứ cũng nhờ đó mà đỡ chịu về đường vật chất và tinh thần.

Công cuộc ấy phải tuân-hành một cách thực-tiễn (pratique) lắm mới được, cần nhứt là phải gây lấy những tay chuyên nghiệp (techniciens) cho các công sở hay tư xí rất cần ích cho nhơn công (main d'œuvre) xứ nầy.

Nhưng ai nấy chớ vội trông nhiều ở lời tôi vừa nói đây làm cái chương-trình nhứt định về việc cải-lương học vụ đâu. Trong cái phạm-vi (domaine) nầy, cung như trong các phạm-vi khác, ta chỉ mới nói qua cái đại cương thôi. Đến khi làm, không phải đề như thế. Cần nhứt phải có một cái phương chương đã có chính ngày hôm nay, muốn trình bày cái phương châm đó cùng Hội-đồng chánh-phủ.

Thưa các ngài, đối với phương châm nầy, xin có điều gì đáng dị-nghị, xin các ngài cứ lấy cái lịch duyệt của các ngài chỉ giáo cho.

Việc sửa đổi các hội-nghị tư-vấn

Theo ý tôi, trong bài tuyên bố vắn tắc nầy, tôi không định đem một vấn đề rất-quan thiết và rất khó khăn ra mà bàn ở đây. Bởi vậy, trước khi giải quyết việc đó, tôi cần phải xem xét cách hành động của các hội nghị đã có ở đây ra làm sao đã.

Tôi biết rằng, nhứt là mươi năm nay, nhờ sự sáng lập (création) hay hoặc sự chỉnh đốn (réorganisation) các hội-đồng hàng tỉnh (1) (Conseils provinciaux) và các hội-đồng tư-vấn (2) (Chambres Consultatives) mà người dân ở đây đều được, do có người đại biểu của mình, bày tỏ ý-kiến mình cho chánh phủ biết về những vấn đề quan trọng đến việc chi tiêu chung (dépenses publiques) và việc mở mang nền kinh tế trong xứ.

Nhờ Chánh-phủ đã muốn cho các bực thượng-lưu trí-thức trong các xứ trong cõi Đông-pháp mỗi ngày được dự một phần rộng hơn trong quốc-sự (action gouvernementale) các hội-nghị ấy đã được nhiều điều kết quả mỹ-mãn mà ta hằng mong mỏi. Các viên đại biểu đã tỏ ra xứng đáng với lòng tin cậy của dân (!). Sau mỗi khi ngăn-ngừa it lâu, các viên đại-biểu ấy đã biết lấy tỏ ý-kiến mình một cách có lý và đích-đáng (motivées et judicieuses) về những công việc mà Chánh-phủ đã giao cho xét.

Sự kinh-nghiệm như vậy hình như đã kết-liễu (concluante). Tôi tự nghĩ cái chánh sách cộng-tác (politique de collaboration) có thể thật-hành một cách mau được và có thể rộng chuẩn cho những điều thỉnh-cầu của dư-luận bổn-xứ, nghĩa là các hội-đồng bây giờ phải thay đổi theo những phương pháp rộng rai và tự-do.

Nhứt là về việc bảo cử lối lại muốn mở rộng cho nhiều người được, do những phương pháp mới, dự bao hơn trước. Vì cái chủ-nghĩa mà tôi theo đuổi từ trước tới nay, tôi rất bằm mộ cái lệ tổng-tuyển-cử (suffrage universel) ở bên Pháo, nay lấy cái dân linh ở đây, tôi chẳng lẽ lại không đem mọi sự cải cách để mới ngày lam cho để cho trọn những nguyện-vọng chung của dân sao?

Sau nữa tôi định rằng hễ cái kiến thức các ông hội-viên do dân công cử được đến đâu và sự hiểu rõ các việc công ích đến đâu thì cái chức-trách lại tăng đến đó.

Cứ như ý tôi, xưa kia những văn-đề định đem ra cho các hội-đồng xét qua thì nay phải hỏi một cách rộng rải, nhứt là về các văn-đề chánh-trị hay thuế-khóa mà nhà nước định làm. Sau nữa lối tường cần phải để cho các hội-đồng được tự-do hoàn toàn tranh cải các văn-đề quan hệ hoặc trực-tiếp, hoặc gián tiếp đến sự mở mang nền xã-hội, nền kinh-tế trong nước ngoài việc để trình các khoản thỉnh-cầu.

Về việc sửa đổi các thể lệ đã đặt, còn phải nghiên cứu kỹ-lưỡng lắm, tôi sẽ xét rất cẩn thận rồi mới có thể kết luận được. Nếu những sự cải cách sau nầy hợp với trình độ dân bổn-xứ và lòng nguyện-vọng chung của dân, thì tôi chắc rằng những sự cải cách đó sẽ khiến cho sự cộng-tác rất hay của các hội-đồng tư-vấn bổn xứ với công cuộc của Chánh-phủ Pháp ở đây sẽ được công-hiệu, rộng rải, và tốt đẹp hơn nữa.

(Còn nữa).

(1). — Hội đồng hàng tỉnh mà chữ tây kêu là Conseil provincial thì ở Nam-kỳ ta đây thường kêu là Hội-đồng địa-hạt.

(2). — Hội-đồng tư-vấn thì chỉ ở Trung-kỳ và Bắc-kỳ mà thôi, cũng giống như Hội-đồng quản-hạt ở Nam-kỳ nhưng cái phạm vi chức hẹp lắm!

HỌC SANH ANNAM Ở PHÁP

Mấy điều mà cha mẹ học trò nên biết

Chẳng cần nói thì ai cũng biết rằng muốn học cho gặp để thâu-thái những học-thuật mới thì phải qua Pháp học. Vì thế mà các nhà có tiền mới phần nhiều là cho con đi Pháp.

Cho con đi Pháp học là một cái ý kiến rất hay, người nào có tâm-huyết bảy giờ cũng mong cho cái phong-trào đi Tây học lan rộng mãi ra, nền tương lai dân Annam có nhiều người tốt nghiệp những trường Cao đẳng chuyên môn đem được cái học vấn cao-thâm mà về giúp nước thì mới mong rằng sau nầy nước ta có thể tấn-bộ một cách mau chóng vì tuy nước ta địa lợi tốt, thổ sản nhiều nhưng cần phải có dủ nhơn tài biết lợi-dụng các của báu thì ích nhiều đó.

Vậy muốn có nhơn tài đủ ứng-dụng trong các công việc thì tất là phải kỳ vọng ở cái số học-sanh ta sang học ở Pháp vậy.

Nhưng phàm ở đời, cái gì hay thì cũng xen có cái dở, mà nào có cũng có bên trái bên mặt, tuy rằng ở nước Pháp là nơi văn-minh nhứt thế-giới, nhưng các cuộc chơi thì cũng là một nơi nhiều nhứt trong thế-giới mà các cuộc chơi ở nước Pháp lại là những cuộc chơi khiến cho khách ở phương xa lời phải « trăm ngàn đổ một trận cười ».

Vì thế mà học-sanh ta sang Pháp, người chuyên chí về sự học, chỉ lấy cuốn sách làm bạn, để đội được cái chí hoài-bão của mình, biết tránh xa những cuộc chơi bời công ta số nhiều, nhưng những người sang mà chẳng thiết gì sự học, chỉ cuộc vui đây thôi, trận cười suốt năm, mượn cái tiếng đọc-thư để lấy dịp đột tiền của cha mẹ thì cũng không phải là ít.

Có người du-học sanh mới tốt nghiệp ở Pháp về dạy thuật rằng người sang Pháp chẳng chịu học lấy một ngày nào, chỉ ngày đêm lăn lóc trong tình-trường, ma cái số đó bây giờ cũng đã đông! Kết quả mấy năm du học nhiều ông chỉ đem được cái vân bằng ra mà o xơm Mông-Mạc (1) về là phần nhiều!

Làm thân một người du-học-sanh ma đã ăn chơi như thế thì chẳng những bổ học đã danh mà còn lấy dâu cho đủ tiền để ăn xài, nhà nào cho giàu tợi dâu cho con cũng có số hạn mà thôi. Đã đến thiếu tiền thì tất là phải xoay, nhưng ở nơi khách địa thì xoay vào đâu; vì thế mà có đôi cậu mợi ngữ làm bậy để lấy tiền: hoặc là lương gạt, hoặc là có kế gì dâu để hèn tới dâu cũng làm!

Nếu ở nước nhà thì không nói làm gì, ai làm dều gì đề-liệu thì chỉ kẻ ấy chịu lấy xấu mà thôi, nhưng ở nước Pháp thì không thế, nếu có một đội người học-sanh làm chuyện gì quấy thì người ta dị nghị lây tất cả các học sanh khác.

Thấy có một it kẻ sang Pháp chỉ ăn chơi và làm quấy như vậy cho nên tại Thuộc-địa-hộ mới rõ lập ra một cục riêng kêu là cục kiểm-soát và cứu tế (Service de Contrôle et d'Assistance) để một là trông coi cho học-sanh ta ăn học ở bên đó cho tử tế và hai là cứu giúp cho những kẻ nào phóng đãng được trở về nước khỏi phải lỉnh dính ở nơi tha phương.

Sự thiết lập cục nầy thật là có ích cho học-sanh ta vô cùng, các nhà có con học ở Pháp có thể tin cậy ở cục săn sóc trông nom, không phải lo lắng gì đến con cái chơi bời hư hỏng. Vì thấy cái mục-đích của cục nầy có ích lợi như thế cho nên, nhơn tiện dây, bổn-báo xin công-bố cả bức công văn mà Chánh-phủ thông tư cho các báo quốc-âm để các nhà có con đi Pháp học đặng lãm.

« Thuộc-địa-hộ Thượng-thơ đòm thấy có một điều tối lệ cần phải chừa cho gấp, bởi vì điều ấy có thể làm hư danh tiếng của người Đông-pháp cho con du học bên mẫu-quốc.

Những người giàu có thường xuất tiền riêng mà gởi con qua Mẫu-quốc đặng vào trường học tập.

Trong số học-sanh du học ấy có kẻ siêng năng học nên thi đậu các khoa chứng trở về xứ có đủ bằng-cấp theo như ý muốn.

Mà cũng có kẻ không cần cố, bỏ được vài tháng, hoặc vài tuần rồi thì bỏ nhà trường mà ra ngoài du hí.

Cứ gởi thơ xin tiền luôn luôn, con học thì thi rớt hoài, bởi vậy cha mẹ không vừa lòng nên lần lần không thêm trả lời, rồi rốt việc lại cũng không chịu gởi bạc cho nữa.

Học-sanh không tiền xài phi mới mượn của chùng bạn, chừng chùng bạn không ai cho nữa mới mượn tới mà xác nói chẳng có tiền xài, thì ai dám làm lơ với chơi với mà không trốm ăn cùng ai, thân, chừa con em ở nhà thêm trông mong thành Marseille.

Muốn trừ điều tội tệ ấy thì phải làm như vậy: những người ở Đông-pháp cho con du học bên Mẫu-quốc nếu con làm không vừa ý, hoặc có đều chi lo sợ, thì phải lập tức gởi thơ cho sở « kiểm-soát và cứu giúp » (Service de Contrôle et d'Assistance) tại Thuộc-địa-hộ Thượng-thơ hay. Sở ấy có thể bảo-hộ học-sanh, có thể cho cha mẹ học-sanh biết coi cách cư xử của con mình ra thế nào và như cần dùng thì lại có thể xin gởi trả học sanh về xứ được nữa. Sở ấy đặt ra để phụ giúp đặng học-sanh người nào phóng tứ thì khỏi lỉnh dính một mình trong đường đời khỏi sự ngã nghiêm, khỏi lo hèm trở ».

M. C.

(1) Xóm Mông-mạc là một xóm lại vắng của khách làng chơi Paris.

MẤY LỜI CẢM TẠ

Của hội Việt-Nam ái-hữu tại Paris

Trong thượng-tuần tháng Décembre vừa qua, bổn báo đã có đăng những khoản chi phí về tiệc rượu thết quan Toàn-quyền khi ngài mới tới Saigon và đã từng có nói trước khi rằng sau khi trừ các khoản chi tiêu đi rồi thì còn lại được 623 $ 10.

Nhưng, vì lẫm lòng tốt, ông chủ nhà hàng Continental có giảm mỗi trăm là 5 đồng, thành ra đáng lẽ phải trả 1500 $ mà đến sau phải trả rút xuống có 1425 đồng thôi. Bởi nhà hàng Continental tính giảm đi như vậy nên số tiền còn thừa lăng lên tới 698 $ 10.

Món tiền nầy đem đổi ra tiền tây được mười một ngàn quan thì quan Y-khoa tấn sĩ Lê-quang-Trinh đã cho đem gởi bằng điện-tín qua cho hội Việt-Nam ái-hữu ở Paris.

Gởi được it lâu thì ở Paris có bức điện dáp lại như sau nầy:

« LCO Lê quang-Trinh. Conseiller Colonial Saigon Cochinchine.

Đã nhận được món tiền, xin cảm tạ các Ngài đứng tổ-chức bữa tiệc vô cùng.

AMI.

Chúng tôi rất lấy làm vui mừng đem công bố lời cảm-tạ đó ra đây để các ngài có chưn trong tiệc rượu bữa đó được biết và nhơn dịp, chúng tôi lại có lời cảm tạ tất cả các ngài đã công chúng tôi góp mặt tại tiệc rượu đón vị thủ-hiến xứ Đông-Dương cũng là đã tỏ bảo-tâm giúp cho học-sanh ta ở Pháp.

Thay mặt cho bàn trị sự: Hội-trưởng.

Y-khoa tấn-sĩ LÊ-QUANG-TRINH

KÍNH CHÀO MỘT VỊ tân sĩ-tử

Bi-nhân mới được tin rằng cô Lê-thị-Tuyến, mới vào giúp việc biên-tập tại Công-luận-Báo.

Cô trước kia làm nữ-giáo-viên, vừa tinh Pháp-văn, lại thông quốc-văn, xưa nay vẫn thường viết bài cho các báo quốc ẩm.

Ở nước người ta, nay mai ở Nhựt-bổn, chị em nữ lưu thường viết báo cũng là một sự thường thường ở nước ta mà bạn quốc dân không khen trách nhau vậy, bi nhơn rất đỗi vui lòng có mấy hàng nầy kính chào bạn đồng nghiệp và mong rằng Lê-nữ-sĩ sẽ đem cái văn tài ra làm chọn cái trách vụ trồng sớm chuông khuya.

HOA-SANH-TỬ.

GIỚI THIỆU SÁCH MỚI

Kim ngọc kỳ duyên

Ông Nhượng-Tống Hoàng-Phạm Trần, biên tập viên tại Thực-Nghiệp Dân-Báo ngoài Bắc, vừa mới xuất-bản một cuốn tiểu-thuyết rất mới nhan là : « Kim ngọc kỳ duyên ». Chuyện nầy tuy là chuyện cũ của Tàu, nhưng có diễn tả đủ trung thần, hiếu tử, tiết phụ, nghĩa phu, khiến cho người ta coi rồi có thể bỏ đường tà theo đường chánh.

Vì cuốn tiểu-thuyết có giá-trị như vậy cho nên bổn-báo xin vui lòng giới thiệu cùng chư độc-giả nên mua một cuốn mà coi. Ai muốn mua xin gởi thơ ra số nhà 83, Rue du Chanvre, Hanoi mà mua.

Đ. X.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Đông-pháp thời-sự

SAIGON

Đạo-chích vào thăm nhà

Huynh-thị-Duoc, 21 tuổi, nhà ở tại quai Bonnard, vừa rồi chẳng rõ có vị đạo-chích nào lạ mặt, thừa lúc cô đang ngủ mê, bèn đào ngạch lỗn vào nhà, lấy được chiếc quần trang-vật giá đáng 16$ đồng; đoạn rồi cứ chọt thêm luôn một số bạc 100 đồng là khác, rồi mới chịu đi ra.

Chà! Gần tết nhứt rồi, lớp nào sắm tiền quần-áo vòng-vàng không hết, còn lớp nào bị đạo-chích vào quơ. Đã quơ đã-đạc rồi còn chọt luôn tới tiền bạc nữa mới khổ chớ.

∴

Bà-hỏa nọ bà-già

Hôm kia, bà-hoả đi-dạo chơi trong miệt Bình-Tây; sau khi ghé tiệm ăn uống no say rồi, bà thả vòng qua xóm nhà lá đàng Bình-Tây; đang lúc bà say, chợt ngó vào trong một cái chòi của bà-già Nguyễn-thị-Xương, 66 tuổi, xem thế mắt-mê lắm. Bà bèn bước đại vào, quyết nắm nghỉ. Bà Ng.-thị-Xương vì già rồi, nên con mắt sở-sệt không trông thấy bà-hoả cho được. Bởi vậy nên bà-hoả muốn phá bạn gia chơi cho vui, bèn ứng-ngộ nói lửa lèn đốt.

May lúc ấy có mấy người ở gần ngó thấy, nên tức-tốc chạy lại kéo xẻn bà-hoả, ra một chập lửa tắt.

Hù hồn! Không có hư hại cái gì cho đáng.

∴

Voi vườn thú chết

Ai có dạo chơi trong vườn thú, từ mươi năm trở lại đây thì cũng thấy biết rõ nơi ấy, ngoài những chim lớn chim nhỏ, thú bé thú lớn kỳ-quái vui ngộ rồi, còn được lấy làm thích chí một thớt tượng rất khôn ngoan khác lẹ. Mỗi khi ai đi đến, muốn cho voi ta lay dặng cho su, bảo chừng đôi tiếng thì thấy voi ta lay tức thì. Đoạn chừng quảng su vào cho rồi, thì voi ta lại lấy vòi mà lượm quăng vào nhà tên ở gát dựa đó mà mua hoặc chuối hoặc mía mà dùng. Bởi nên chẳng đến thì thôi, chớ hễ mỗi khi ai có đạo chơi nơi vườn ấy, cũng phải buộc chơn ghé lại liền tốn năm ba xu đặng xem voi ta lay.

Đến nay, cũng bởi già rồi, nên trua bữa bữa thứ sáu tuần rồi voi ta mới chết. Các voi ấy khi trước tại Cao-miên, tên là Toby. Đem vào vườn thú Saigon từ năm 1911; tính lại thì có hơn 13 năm nay; còn tuổi của voi thì ngoài ba chục. Trước khi chết, cách có nhiều tuần lễ nay, những chuối, mía, dừa của thiên-hạ dạo chơi bỏ vào cho, voi ta cũng lì ăn lắm, và xem bộ dặng lấy làm buồn bực.

Thôi, từ nay voi Toby đã thác, những khách đạo chơi, mỗi khi qua bỏ lại đồ chuộng ấy hết còn trông thấy voi Toby lay dặng cho su như bấy lâu vậy nữa.

∴

Càng là dân nghèo

Từ một giờ đêm 4 giờ khuya bữa rồi, bốt quận thứ ba, lính tuần cảnh đi rồn đặng xét bắt được 32 người dân lậu, chưa đóng thuế-thân năm 1926.

Tháng này là tháng giêng năm 1926, mà chưa đóng giấy năm 1925; xem đó thì đủ biết dân tình nghèo khổ là bao nhiêu. Đã biết rằng trong đó cũng có kẻ-hoang đàng, không lo làm ăn, nhưng mà cái số người lương thiện, quanh năm cặm cụi làm ăn, nhưng vì vợ con đói khó mà chạy không nổi, cũng không phải ít. Ấy cũng đáng thương thay.

∴

Cứ làm thôi giá-man

Vừa rồi người ta gặp được tại miếng đất ở sở rác một cái thây của đứa con trai mới đẻ, còn đỏ lắm-tói, nhưng không rõ con của ai vứt bỏ đó. Đoạn lập tức đem vào nhà xác rồi chôn.

Ai đó? Ai làm thôi giá-man đó? Dầu cho lỡ vui chơi về đàng hoa nguyệt, thăm ăn trộm ai cũng sẽ, chẳng may có kiết tử nhăm thăn, chôn con để lạnh đi nữa, thì cũng là mau thịt cốt mình, bao nỡ nhẫn tâm đến thế! Thật giá-man cư giá-man hoài!

∴

Trốn nợ áo cơm

Hồi sớm mai hôm kia, vào khoảng giờ 2, tên Ha-v Hoi đi cùng 8 tên khác đến đòi tên đặng chờ 9 giờ rưỡi quan xử-đoán vụ chi đó.

Ha-v Roi nghĩ mình tội lỗi nhiều, nếu đến giữa công đường lấy-luật ra thì chắc làm gì mình cũng không khỏi mắc nợ áo cơm của nhà-nước. Nghĩ vậy rồi chẳng ta lấy làm sợ quá, thừa dịp may là người đứng cạnh gần ở bỏ, chẳng ta bèn lẻn ra trốn mất. Chừng hay tin, linh bèn lập tức tìm kiếm, song chưa được chi hết. Nhưng thế mặc lòng, tưởng chẳng kịp thì chẳy cũng tìm ra chớ chạy đâu cho khỏi. Lưới trời tuy thưa chớ khó lọt lắm mà! Thà muốn cho khỏi vướng nợ áo cơm, thì tốt hơn là buổi đầu đừng làm chi những việc tế-vi, cho phải mắc tội tình. rồi ngày nay lại sợ.

Bắt được lính kín giả

Hôm bữa 8 Janvier, linh tuần-cảnh bắt được tên Ng-v-Manh và Lê-phan-Tho, cả hai giả làm linh kín đến nộ những bọn cu-ly đang có bạc đặng xin tiền. Tên Ng-van-Manh trước ngực lại còn có mang mề-đai công trận mới càng oai cho chớ. Cũng ngỡ rằng công việc đặng toàn, có đè đâu bị linh thiệt biết rõ bèn lại chớp óc dẫn về bót.

∴

Đôi lời cảm tạ

Hiện nay chúng ta đương ở nhằm cái thời-đại bên khai nậy, chẳng cần nói mà những bực thương lưu lẫ ai cũng đều thấy rõ, cái trình-độ của quốc-dân ta vẫn còn nửa mới nửa cũ. Bởi thế cho nên những trang trí-thức, ngoài bắc trong Nam, ai ai cũng một dạ một lòng, chăm lo nghiên cứu, tìm kiếm cho được những phương chánh hay, ông thì ngồi làm sách, ông thì ra viết nhựt-trình, chỉ mong dìu dắt đồng-bào vào đường tấn-tấn.

Chỉ như chúng tôi đây, học chức tầm thường, tài sơ trí sống; dầu dám chen vai với các đẳng vân-hào mà tranh ưu tranh hiệc.

Ấy vậy, đường đó chúng tôi đã chẳng dám chen vào, thì chúng tôi phải tìm đường khác làm sao mà bổ ích được cho đồng-bào thì mới chẳng uổng cho cái phận rau-muống đứng trong hoàn vũ.

Chúng tôi lại thiết nghĩ, nơi bi-trang là chỗ để mà truân diên những truyện xưa tích cũ, trong cũng có nhiều gương trung-thần, hiếu-tử, liệt-nữ, nghĩa-phu; phát dữ thường lành, phân minh chiếu đối. Vậy thì trường công có thể phụ ích với các đẳng Văn-hào mà cảnh tỉnh đồng-bào trong muôn một.

Bởi đó cho nên chúng tôi chẳng nài hao của, không quản tốn công, phi lâm công-phu mà lập lấp một gánh hát Cải-lương nay trót đã một năm, tuy chưa dám gọi hoàn toàn, song cũng đã giúp vui cho khán-giả.

Trong 4 đêm gánh hát TÂN-HÌ-ĐÔNG-BANG của chúng tôi hát khai-trương tại giữa Kinh-thành Saigon nầy; nói cho phải, tuy cũng còn khuyết-điểm mặc dầu; song cũng nhờ có thạnh tình của chư quí đồng quí bà, đã lòng hạ cố hết đạ hoan-nghinh, chẳng những là đến xem đông đảo mà thôi, lại còn được tiếng ngợi khen; thật chúng tôi hết lòng cảm ta. Nay cuộc hát khai-trương của chúng tôi đã viên mãn rồi, nên chúng tôi phải đăng báo mà trân trọng đôi lời, gọi là tỏ đạ cảm ơn liệt vị khán-quan; ngửa nhờ liệc vị khán quan miễng nghị, bỏn ban hạnh thậm.

TÂN-HÌ-ĐÔNG-BANG
Chủ-nhân cẩn tạ.

∴

CHOLON

Cờ bạc nữa

Hôm rồi sở mật-thám Cholon, đến nhà của Hong-thi-Xiem ở tại con đường Cayenat số 278, bắt được sòng cờ-bạc đang lúc trasanh ăn thua tại đó. Cả thảy là 13 người vớ đồn ông vừa đón-ba Annam; lại lấy được một số bạc 381$15 tại chiếu. Đoạn bắt cả thảy xỏ lại một xâu dài rồi dẫn ngay về bót — Cờ-bạc hoài!

∴

KRATIÉ

Hôa hoạn

Hôm bữa 31 Décembre, vào khoảng 1 giờ trưa, chẳng rõ duyên cớ bởi đâu mà lửa phát cháy một dãy nhà lá ở quận Krat é rất nên dữ-dội. Cuộc hư hao cũng bộn, chưa biết được phỏng bao nhiêu.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

Ngày 11 Janvier 1926

GIÁ BẠC

	9-1	8-1
Nhà-nước.....	15 F. 35	15 F. 30
Ngân hàng Đông-pháp..	15 35	15 30
Société de Gérance de la Banque Ind. de Chine.	15 35	15 30
Hongkong Shanghai....	15 35	15 30
Chartered Bank.....	15 35	15 30

∴

MỄ CỐC

Giá lúa chở đến nhà máy Cholon bao lấy luôn giá 100 kilos.

	9-1 CŨ	8-1 MỚI
Vinhlong.....	6$05 à 6 15	5$55 à 5$65
Gocong.....	6 20 à 6 30	5.70 à 5 80
Balias.....	6 20 à 6 30	5 60 à 5 70
Baclieu.....	6 25 à 6 35	5 60 à 5.70
Giá bực trung..	6.17 à 6 27	5 61 à 5.71

HỘT XOÀN TẾT MỚI QUA

Hàng lựa tết mới tới; bán phá giá

Tiệm M. François Sự là Annam bán hột xoàn ở 76 đường Vannier giữa dãy phố chà bán nơi chợ-cũ Saigon, nay mới đặng gởi lại mấy gói hột xoàn kỳ này hột tốt thiệt mà rẻ nữa.

Còn hàng lựa cũng lại đủ rồi, nhưng to đủ màu, thứ nhứt hạng mà giá rẻ hơn các nơi.

Dám cam đoan ai mua hột xoàn đâu tốt mà rẻ hơn, đem toa lại so sánh, M. François Sự chịu thêm một hột xoàn.

Tu nên đến mua nơi François Sự là người Annam đáng tin cậy khỏi sai lầm.

AI TIN

Ông Dương-v-Đức làm hương quản làng Vĩnh-lợi châu-thành Bạclieu mới từ lộc hồi 12 giờ trưa ngày 7 Janvier 1926, hưởng dương 31 tuổi.

Ông Dương-v-Đức nầy là người kiến thức từ ngày lên làm hương-quản tới giờ đã đặng lòng dân yêu mến, chẳng có chút một nước sâu dận, tánh tình trung hậu, thương nghèo trợ khó, cả châu-thành đều yêu mến.

Con Tạo ghét ghen chi mà sớ kẻ hiền lương, quí vô thường bao nỡ khuấy người lương thiện, cứu nhà đỏ số, mẹ góa con côi, vợ thiệt thà, con còn khó dại.

Ôi! Buồn đau mấy đoạn, tư đây chúng tôi mất một bạn yêu qui hiền lành. — Vậy chúng tôi xin đứ ít lời cầu chúc cho vong hồn ông ban Dương-v-van, dặng bồng dắc dìu dìu, vân hương khoái lạc, sau chúng tôi cũng hiệu đồng tình xin chia buồn cùng tang chủ.

Huynh-v-Qui,
Trần-quang-Minh.
Lê-quang-Thăng
Hà-tiên-Điều.
Huynh-phước-Lâm.
Lê-văn-Tượng.

Huy luy kính điếu.

∴

Anh em chúng tôi là : cựu-đệ tử của thầy tôi là Huynh-ngọc-Dư đã qua đời nay đã gần hai tháng mà anh em chúng tôi không hay vì đã nghe thầy tôi đã dời đi Rạch-giá. Nay nghe tin chẳng lành anh em chúng tôi đều rơi lụy, vì ngày chôi của thầy chúng tôi mà chúng tôi không được đưa đón thầy chúng tôi lên đường, nên chúng tôi lấy làm đau lòng hết sức, nên cúi xin ông cho chéo giấy của qui báo Lục-tỉnh đăng anh em chúng tôi xin chia buồn cùng bửu quyến thầy tôi và cầu cho hương hồn thầy tôi tiêu diêu nơi cõi thọ.

Học-sanh trường Godna (Giadinh).

Tàu đi các nước

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc ARTAGNAN sẽ chạy đi Trung-quốc và Nhựt-bổn ngày 18 Janvier.

Chiếc AMBOISE sẽ chạy đi Pháp-quốc lối ngày 10 Janvier.

Chiếc CHILI sẽ chạy đi Annam và Tonkin lối ngày 10 janvier, 13 giờ.

Chiếc AMAZONE sẽ chạy đi Pháp-quốc ngày 25 Janvier.

Chiếc PAUL-BEAU sẽ chạy đi Xiêm ngày 8 janvier, 11 giờ.

Chiếc ANGKOR ở Trung-quốc và Nhựt-bổn sẽ tới Saigon ngày 30 Janvier.

Chiếc CLAUDE CHAPPE sẽ chạy đi Annam và Tokin lối ngày 17 Janvier.

Chiếc ROUME sẽ chạy đi Singapore lối ngày 18janvier.

∴

TÀU CHẠY VỀ

Chiếc ROUME ở Singapore sẽ đến Saigon ngày 13 Janvier.

Chiếc FOUHICHON ở Colombo đã khởi chạy qua Đông-pháp ngày 6 janvier.

Chiếc ARTAGNAN ở Pháp-quốc sẽ đến Saigon ngày 14 Janvier, lối 19 giờ.

Chiếc CLAUDECHAPPE ở Tonkin và Annam sẽ tới Saigon lối ngày 10 janv. 14 giờ.

Chiếc CHILI ở Tonkin và Annam sẽ tới Saigon lối ngày 26 janvier.

Chiếc CAMRANH ở Port-Said đã khởi chạy Saigon ngày 4 janvier.

Chiếc AMAZONE Trung-quốc và Nhựt-bổn sẽ đến Saigon ngày 22 Janvier.

Chiếc ANGKOR ở Pháp-quốc sẽ đến Saigon lối ngày 23 Janvier.

Grand Cinema du Centre

105. — *Rue de Paris*
CHOLON

院戲影央中岸堤

Có bán và cho mướn phiếm ảnh Tây, Tàu đủ thứ

CÓ TRỒ NHIỀU BÓNG TUỒNG
hay tuyệt-diệu

Ai muốn mua hay là mướn để hát là xin mời đến thương nghị.

Xét tính giá rẻ

LÝ-SANH-HÙNG
DIỆU-CÔN
Chủ nhơn
4 D, Bd de la Somme
(trước rạp cũ Saigon-Ciné)

Chụp hình
Rọi hình lớn re
rất khéo

Công việc làm thiên nghệ kỹ-càng
Hình lấu phai — Rẻ ràng — Giá rẻ
Xin quí-khách đến tiệm tôi một lần thì sẽ rai lòng toại chí

SÁCH MUA VUI

Mới xuất bản lần thứ nhì quốn sách « Contes et légendes du pays d'Annam » bằng tiếng Langsa của ông Bửu-phế Phát. Ai có đọc quốn sách nầy rồi cũng biết giá trị nó thế nào? Tích xưa nhắc lại, chuyện trước dẫn ra, cách bình-văn của tác-giả rất rõ ràng dễ hiểu, chắc ai đọc rồi cũng đều lấy làm thích. Truyện tích xưa rất thâm-trầm mà nếu chẳng có người tìm kiếm lượm lặt thì lại càng ngày càng lu lờ, lúng túng trong sự tri cửu các bậc lão thành với theo xưng hô, chẳng nồng làm rư! In ra lần nầy có sửa rất nhiều lại còn thêm lí chuyện rất vui.

Giá mỗi cuốn..... 1$ 20

Có trữ bán tại Imprimerie de l'Union, 157, Rue Catinat — Saigon.

MỚI XUẤT BẢN
TẬP BÀI THI

BẰNG SƠ HỌC YẾU LƯỢC

(Recueil de sujets donnés au Certificat d'Etudes élémentaires indigènes).

Góp nhặt các đầu bài thi năm nay đủ cả *ám tả, luận Quốc-văn, toán đố* và *bài dịch chữ Pháp.*

Có bài soạn sẵn làm mẫu—Lời chỉ dẫn và khuyến bảo học trò—Các đầu bài *trong kỳ thi*

DƯƠNG-QUẢN-HÀM
và DƯƠNG-TỤ-QUÁN
giáo-học soạn.

Dày 150 trang—Giá 0$35—Cước 0$ 11

Bán tại tiệm ông **Nguyễn-văn-Của**, 157, Rue Catinat — Saigon.

Vệ sanh chung

Ai có ở xem xét kỹ thì thấy rõ mấy năm sau đây người Annam mà nhứt là mấy tay mộ thổ thảo trước khi lập điền những miếng quòn mệt nhọc họ hay dùng thứ rượu chát hiệu « PRIGNAC ».

Thứ rượu nầy mùi vị diệu dàng dễ uống, mà chất rượu lại hiệp làm cho bổ khoẻ, giảng gân cốt, giúp thêm sức mạnh thiệt là một thứ rượu đại hữu ích cho mấy nhà luyện tập thể thao.

Bán sỉ và bán lẻ tại hãng BOYLANDRY, 17, place du Théâtre Saigon có thứ nó chai sẵn và có thứ trong thùng còn nguyên.

DỊP TẾT TỚI ĐÂY

Các ngài nên mua một cái xe hơi hiệu « CITROEN » kiểu rất đẹp, 10 má-lực, 5 chỗ ngồi. Thứ hiệu xe nầy là thứ của người Annam ưa dùng hơn hết

Xin do nơi hàng :

Société Anonyme des Etablissements BAINIER AUTO-HALL. — Saigon.

MÀ THƯƠNG NGHỊ.

TIỆM ĐÈN XANH

Ai còn lạ gì mà không biết TIỆM ĐÈN XANH tại Cho-mới Saigon đầy Chà bán vải là tiệm CHIÊU-NAM-VIỆN ! Tiệm nầy bán thiệt rẻ không dám sánh bằng. Ấy là nói chuyện bán lẻ, chí như bán sỉ thì lại có huê hồng rất cao. Bởi vậy mới dám đại thỉnh rằng :

Càng một giá thì hàng của **CHIÊU-NAM-VIỆN** *tốt hơn.*
Càng một thứ thì giá của **CHIÊU-NAM-VIỆN** *rẻ hơn.*

Kể nhón ít món hàng chớ không thể biên ra đây hết được :

Mấy hát từ 23 đồng, 32 đồng, 43 đồng, 52 đồng, đia hát **Cải-lương đĩa hát** bội, đĩa Quảng-đông, đĩa hát thờ (Casmên); áo mưa bằng Cao-su : 10 đồng, 12 đồng, 16 đồng, bằng Gabardine : 14 đồng, 23 đồng ; khăn choàn bằng laine : 2$80, bằng tơ : 5$40 ; khăn đồng bằng nhiễu bombay 2$50, 3 đồng ; nón nỉ bia lớn : 3$80, 4$50, 6 đồng ; bia nhỏ : 3 đồng, 4 đồng, 5$50 ; đồng-hồ đỏ kiểu như hiệu nhà-thờ : 44 đồng, 50 đồng, 52 đồng, 56 đồng, 58 đồng, 60 đồng, 70 đồng ; đồng-hồ reo hiệu Tây 25$0 ; hiệu Huê-kỳ đánh thức 15 hiệp hay một hiệp : 7 đồng, thứ thường : 3$10 ; thứ coi ban đêm được : 4$90 ; đồng-hồ bỏ túi bằng vàng Huê-kỳ bảo lãnh 5 năm : 7 đồng, bằng loại kim trắng : chạy 8 ngày, bảo lãnh 8 năm : 8 đồng ; đồng-hồ đeo tay bằng vàng Huê-kỳ hiệu CARR : 8 đồng, 10 đồng ; bằng loại kim trắng : 10 đồng; đèn rọi bỏ túi, có pile sẵng : 1$80, 2$20, 2$50, pile riêng 0$40 một cái ; chỉ may máy hiệu đầu ngựa (không bán lẻ) 2$70 một lố, v. v. . . còn hàng lựa thì tây theo giá chợ.**

Thơ và mandat thì đề cho PHẠM-VĂN-NGỌC.

Directeur de la Maison CHIÊU-NAM-VIỆN,
80 rue Vannot, Saigon. — Téléphone : N° 568.

VÀY MÙNG bề khổ rộng 0m80.
LÃNH XUYÊN Bắc-kỳ đủ mỗi kiểu
XIN HỎI GIÁ LẤY KIỂU MẪU
échantillons
TẠI TIỆN

ĐỒNG-THỊNH
rue de la Soie, Hanoi

MUA SỈ
SẼ DẶNG GIÁ RẺ
Lời nhiều

Feuilleton n° 151 — *Du 11 Janv. 1926*

TIỀN CĂN BÁO HẬU

XVI

Một đứng hiền nhân quân-tử

I-la-li-en

Ấy cũng bởi, lấy theo lẽ chánh mà nói, trong việc ở ăn cư xử theo thường của người đời, hằng có lương tâm cáu thúc; mỗi khi vì sự hỉ-nộ ái ố khiến người, dục người muốn làm đều gì phạm đến nhân quyền công-lý theo lẽ tự nhiên của Trời đất đã sắp sẵn cho loài người, tức thì lương-tâm ngăn cản liền và khuyên dứt người chẳng nên làm lộng chi cho quá phận. Cái lương-tâm ấy rõ là cái tánh thiên nhiên của Trời phú cho nhân vật.

Tỉ như con cọp, nó cũng có cái tánh thiên nhiên của nó vậy; song cái tánh thiên-nhiên của nó khác hẳn với cái tánh-thiên của con người, bởi nộ là loại ưa máu. Tánh ưa máu ấy chẳng bởi lòng nó mà có, mà rõ bởi Tạo-vật phú cho, bởi nơi Trời định trước. Tánh thiên-nhiên của nó như vậy nó có cần xét biết chi là nhơn-nghĩa, chi là phải-trái; nó cần có một đều là đánh mồi, kiếm coi chung quanh mình nó, hay gần lối chỗ nó đứng đó, có miếng mồi nào ngon, con thì nào béo vậy thôi. Hễ mồi bắt mùi đặng có mồi, tức thì nó men tới, thủ thế, núp hỏm, thừa cơ nhảy chụp móc họng, ăn tươi. Thật là tàng nhẫn, thật là giả-man, song tội lỗi của nó làm chẳng phải ở lòng nó muốn; vì nó không xét biết chi là nhân-nghĩa phải trái; duy biết có một cái tánh thiên-nhiên của Tạo-vật đã phú cho nó, định cho nó phải làm, khiến nó phải chiều theo mà thôi chớ.

Chi như loài người, tánh thiên-nhiên không ưa máu; mà thấy máu lại gớm mắt, ghê mồm, thì người nào thấy tâm giết người cho đặng. Phải biết, người mà không chịu nhẫn tâm giết người đâu, chẳng phải tại sự luật quan pháp nước, nên không dám giết; người mà không chẳng giết người chỉ tại cái tánh thiên-nhiên của Tạo-vật đặt cho loài không ưa máu.»

Mấy lời Cao-Tăng dẫn-giải làm cho Đăng-Tiết đứng trơ mắt ngộ, vẫn tai nghe, mà lặng-đứng lờ-đờ như người còn mơ mộng, không biết đâu mà ngờ. Rồi ra Đăng-Tiết lại ngỡ cho Cao-Tăng hiểu thấu tâm tri của mình, nên mới để lời diễn giải xốt thấu-suốt gan mình như thế; xét vì những tư tưởng, có khi ở trí mà ra, mà cũng có khi ở tâm xuất mà vậy.

Còn đang tìm kiếm vẫn vỏ, nghĩ quanh tính quất, thoạt nghe Cao-Tăng tiếp nói :

« Thoản lại, từ nước hai năm nay, chỉ từ thời vận chẳng may, thân lâm tư ngục thất, nhiều khi lão ngồi nhớ từ xưa tới nay những vụ phá khám cướp tù, leo thành vượt ngục, có danh dệ nhứt, bút sử còn ghi, thì lão, xét lại cho kỹ, đáng khen có một vài người, còn bao nhiêu không đáng. Những tích đáng khen, là những tay văn trù quyết sách, trí chi gia tâm, phá khám ên ru, vượt ngục chẳng ai hay ai biết. "Tí như Bá tước Đờ-Bô-Pho vượt dải Ozanb-sen, đạo-nhân Dư-bửu-Khoa phòng khỏi Phú-lê-huyệt, với sau nầy có La-tử-Đệ vượt ngục Bác-tí là tài danh đệ nhứt thôi, không vụ nào đáng khen hơn nữa. Cũng còn có một hai vụ tinh cờ mà nên; ấy là lúc may Trời khiến; những vụ may mắng ấy thật là qui hồn vô cùng. Lão tưởng, mình bây giờ cũng nên ngồi đợi dịp may nhờ Tạo-hóa giúp. Vậy lão khuyên, người hãy rảng mà nghe lời Lão, mựa chớ phiền lòng; bao giờ cơ Tạo xây, dịp may ấy đến cho mình rồi, mình sẽ thừa cơ lánh nạn ! »

Nghe Cao-Tăng nói dứt, Đăng-Tiết liền chắt-lưỡi thở ra, rồi tỏ sắc bất bình mà hỏi Cao-Tăng rằng :

« Cao-Tăng có bền chí mà đợi vậy chăng mà Cao-Tăng biểu tôi như vậy? Nếu lúc trước Cao-Tăng mà dân lòng chờ đợi dặng vậy, là nhờ lời có việc làm to-tác, đạo tưởng trở nên, nỏ buộc Cao-Tăng làm không hở tay, tri không rảnh phút; còn cơn nào Cao-Tăng một mà nghỉ hay là sự động mà ngưng, thì Cao-Tăng lại còn có cái bi-vọng thoát thân kia nó giải phiền cho Cao-Tăng đặng. Chí như bây giờ đây, không việc gì làm cho qua buổi, không chỗ trông-mong gì khiển sầu, Cao-Tăng để ngỏi khanh tay mà đợi thời lâm ru ?

(Sai tiếp)

LỜI CỦA QUAN LƯƠNG-Y DẠY

MUỐN CHO ĐẶNG TIỆN LỢI
thì cần phải mua ròng thuốc mới, tinh hảo

Sự mạnh giỏi của mình thì do nơi đấy!!
Chờ mua bán dắc nhứt và trử ròng thuốc mới,
như nhà thuốc của ông L. SOLIRÈNE,
mới bảo kiết cho mình đặng các vị thuốc
của ông đều thật là tinh tăn.

Nhà thuốc ông L. SOLIRÈNE mỗi kỳ tàu
đều có thuốc mới lại luôn luôn....

Rất hữu dụng — Rất cần ích

Ca-nốt hơi, Ghe thuyền có máy

**Cho các vị đồn điền, các vị nông gia, mấy người
cần chở chuyên.**

**Chúng tôi có trù nghĩ chế ra đặng một kiểu rất
tiện dụng cho các ngài.**

**Chúng tôi cũng lãnh làm lại và sữa các thứ
Ca-nốt và máy móc khác.**

*Gởi cho không những kiểu, bản đồ, hình giảng vân vân
không buộc phải mua*

**SOCIÉTÉ D'ETUDES & D'ENTREPRISES
DE NAVIGATION AUTOMOBILE**
160, Rue Paul-Blanchy, Saigon

PHÒNG TRỒNG RĂNG

VINCENZI

Quan Tấn-sĩ Lương-y MALZACH ở Paris

Chuyên nghề trị bịnh đau hợng và răng. Trồng răng vàng và cẩn chỉ

Dây thép nói 371

Số hiệu 22 đường Lagrandière

Khám bịnh từ 9 giờ đến 12 giờ mỗi bữa và đến chỗ bịnh hơn

Tẩy sạch nề trược

giết chết cả loại côn trùng và vi trùng độc ác

Giá rẻ mà lại tốt hơn các thứ khác giá 0$50 một thùng nhỏ

Quảng cáo đồng bang

Kính cáo cùng đồng bang đặng rõ: Lục-Tỉnh-Khách-Lâu bấy lâu nay của M. Trần-quang-Nghiêm nay đã sang cho tôi là M. Nguyễn-minh-Ngọc dit Chia-Tông, từ tháng août cho đến nay tôi in bổ sửa sang lại cho tinh khiết việc trong phòng đâu đó đã hoàn toàn. Còn trong phòng bài đều đổi sai khiến cho vừa lòng quí khách.

Còn ban ngày thì có chasseur gái, ban đêm lại bạch gardien gái.

Ấy vậy việc trong phòng đâu đó tôi đã sắp đặt yên rồi, còn như quí ông quí thầy đi các xe hỏi, muốn để tại phòng thì cũng có chỗ để, còn như muốn thong thả nữa tôi có Garage riêng một cái xe một cán, chìa khóa mình cất, khỏi lo trầy trụa chi cái xe, với cái Garage của tôi lớn lắm.

Vậy ngày nay tôi đã sửa sang trong ngoài cho vừa ý quí khách, nay tôi kính thỉnh quí ông quí thầy lần đến đi Saigon ghé lại phòng tôi mà nghỉ mệt lấy cái cô ý như mấy lần tôi nói trên đây không.

Vậy tôi lấy làm thân cẩn trong lục-châu có lòng giúp cho đồng bang đặng mau tấn bộ tôi lấy làm đội ơn vô cùng.

Chủ chăm Bình Thạnh
LỤC-TỈNH-KHÁCH-LÂU
262, d'Espagne Saigon

MỚI XUẤT BẢN

Sách :

Mẹo Annam (Abrégé de Grammaire Annamite) par P. Kỳ . . 1$60
Từ thơ (tome I) par P. Kỳ . . 1 00

Tiểu thuyết :

Chuyện lạ thường (trinh thám tiểu thuyết) par Trương-quang-Tiên 0 25
Cũng vì tình (tiểu thuyết tây) dịch giả : Mlle Lê-thị-Tuyến. 0 30

Bán tại nhà in Union, 157 Rue Catinat Saigon.

SOCIÉTÉ
INDUSTRIELLE
DE VINH-HOI
Bureau : 153, Boulevard Charner. — Saigon

GẠCH MỚI CHẾ TẠO TẠI VINH-HỘI SAIGON
Mới người Annam.

Nếu chư-tôn muốn cất nhà và xây vách tường cho chắc chắn và bền-mỹ, thì hãy đến tại hãng làm gạch mới chế tạo hay là viết thơ mà mua gạch thì chư-tôn ắt đặng vừa lòng chẳng sai.

Về sự chế tạo kỹ càng, và chắc chắn nếu chư-tôn dùng đến một lần thì thấy lợi rõ thì.

Vì dùng nó thì sự tiết kiệm cũng bằng thợ cách thong-dong mà lại chẳng hao, hễn bể hư thì gạch thường bội phần.

Vì thứ gạch nầy xây rồi một lần mà thôi bỏ chẳng cần phải vì thêm vôi.

Vì gạch nầy làm bằng máy nên đặng vuông-vức mới trắng-bong, nên tốt lắm, đi ra vô coi lại thấy hoan.

Nếu Chư-tôn muốn dùng gạch có mau thì hãy đến cả mối hàng làm cho rẻ hơn 1 chục. Vậy xây mua cứ cho có thường ngày, chẳng hết hơn hay là gần hết thì sẽ hay hơn, hễn hiệu có tiền sẽ hay sau.

TẬP KỶ YẾU

« CỬA HỘI BẮC-KỲ ÁI-HỮU »

Tờ biên bản kỳ Đại-hội-Đồng thường-niên ngày 11-11 1925.

Ngày 11 tháng 11 năm 1925 (tức là ngày 25 tháng 9, năm Ất-Sửu, niên-hiệu Khải-định thứ 10), đúng 3 giờ chiều, các hội-viên hội BẮC-KỲ ÁI-HỮU hợp đại-hội-đồng thường-niên ở hội-quán. — Chương trình kỳ đại-hội-đồng như sau nầy :

I. — Tờ trình của tòa Trị-sự về công việc Hội trong năm 1294-1925.

II. — Duyệt các khoản chi-thu năm 1925.

III. — Nghe lời thỉnh cầu của các hội-viên.

IV. — Bầu ban Trị-sự mới.

Có hơn một nửa số hội viên đến dự hội-đồng.

Khi các hội-viên ngồi đâu đấy, ông Chánh hội-trưởng khai hội-đồng. —

I. — Trước hết ông tổng thơ-ký Trần-thái-Tỷ đọc bài diễn văn tổ sự khó khăn từ khi đem Hội-quán ở Mỹ-tho về Saigon cho đến khi Hội lập thành, và tổng thuật công việc Hội trong năm 1925, như sau nầy :

« Thưa các ngài,

« Nay nhân kỳ đại-hội đồng thường niên, tôi được hầu chuyện các Ngài dây lức là những người đồng tâm trí với tôi, cùng sùng bái cái chủ nghĩa ái-hữu, thật là một điều hân hạnh cho tôi mà lại là một dịp may cho tôi được nói một lời mà thấu tới khắp các ngài.

« Về phần ly tài, chức nữa ông Thủ-quĩ sẽ trình các ngài sổ sách, về phần riêng tôi là Thơ-ký tôi xin trình các ngài hay cách hành động của ban Trị-sự chúng tôi, và sự tiến, thoái của hội trong năm vừa qua. Sự hành động của ban Trị-sự không thể ra ngoài mục đích hội đ được, phải lấy điều lệ của hội làm giới hạn ; điều lệ của hội tức là lối ước chung của các hội-viên ; theo điều lệ của hội tức là theo lời ước của các ngài vậy.

« Lúc chúng tôi bắt tay vào nhận việc hội, thì công quĩ có hơn 50$, số hội viên có ngoài hai mươi ông.

« Hội lập thành tại Mỹtho, nay thiên hội-quán lên Saigon. Nào có sự gì là khó ? Có bận rộn chăng nữa cũng chỉ như một nhà gióng đi phố khác, tính khác mà thôi.

« Nói thời nghe xe rất dễ dàng, nhưng làm mới biết khó :

« Tỉnh hình Hội ta vào cái thời kỳ ấy, cũng vì như một nhà buôn, trước ở tỉnh nhỏ tuy khách có ít nhưng kinh phí không nhiều, cửa hiệu dầu bé nhưng đối với mặt người trong hàng tỉnh kẻ cũng là to. Nay mấy ông có cỗ phần trong nhà buôn ấy, được quyền trù tính các việc, muốn khoảng trương ra, muốn thôi buôn trong ngõi mà ra buôn ngoài hẻ, muốn sếp cửa hàng ở chốn thôn quê, ra lập đại thương cục ở giữa chốn thương trường tranh cạnh, ở giữa nơi đô hội phồn hoa, để chen vai, lấn bước với đời, cho rạng rỡ, « chi khí Nam nhi đất Bắc ! Chí ấy cao « mà gan ấy lớn, nhưng sợ thay mà « lại lo thay ! ! ! Sợ là sợ không biết « có khỏi thiệt vào vốn chung không ? « Lo là lo không biết có thu tập được « thêm khách mới không ? Đó là hai « cái vấn đề rất khó khăn đã làm cho « ban Trị-sự chúng tôi hao tâm, tổn « trí, năm liệu bấy lo, trù đi tính lại « mãi mãi. Vốn thì có gì ? Hơn năm « chục bạc. Khách cũ có những ai ? « Hai ba mươi vị. Nay khách xa hàng, « hàng xa khách, thường cũng ít khi « lui tới, đã ít khi lui tới thì có lẽ « tản lần ! Vốn đã ít, khách cũ đã « vắng, khách mới chưa biết có hay « không. Sợ thật mà lo thật. Trong « hai ba tháng đầu, hết sức đi cổ động « đó đây, cũng nhờ ở lòng nhiệt « thành của các ngài, ngài nhận làm « tán trợ hội-viên, ngài làm thường « hội-viên, nên thấm thát mới trong « hai tháng trời mà công quĩ đã tăng tới hai ba trăm bạc, số hội-viên đã tới một trăm ông. Lúc bấy giờ cái sự, cái lo đã như thau đỏ lần lần « vì cái cơ thành lập đã có về vững « vàng.

« Hôm 15 tháng giêng tây ban Trị-sự chúng tôi xin vào yết kiến quan Thống-đốc Nam-kỳ, Maurice Cognacq « để trình ngài các công việc hội, và « mời ngài làm chức danh-dự hội-trưởng. Ngài nhận lời ngay rồi kỳ « tên vào kim-thơ của hội. Ngài lại trích ở sổ chi tiêu Nam-kỳ một « món tiền là 300$00 để làm tiền phụ « cấp đồng niên cho hội. Kế đến quan « Đốc-lý thành phố Saigon Rouelle « làm phó-danh-dự hội-trưởng, quan « năm Sée, quan tư Robert, quan « chánh phòng thương-mãi Saigon De « La Pommeraye, quan chủ sự ngạch « Đạc-điền Nam-kỳ, M. C. Vierne, « quan Thủ-hiến tỉnh Bạch-giá Ali « Bonnemain đều nhận làm danh dự « hội-viên ; thế là hội ta vừa có danh « vọng lại vừa có thế lực rồi ; cũng « như một nhà đã có gia phong, đã « có tự-bản ; cứ việc mà an vui sum « họp, không còn sợ gì gió táp mưa « sa nữa. Vậy ban Trị-sự chúng tôi « liền lập Hội-quán để làm một nơi « nhà chung cho tất cả đồng-bào « người Bắc ngụ tại đất Nam nầy, có chỗ lại để làm quen với nhau, « trước là sau quen, thấy lời đồi ý, « cho cái tình ái-hữu một ngày một « thắm thắm, mặn mà thêm lên.

« Trong cái thời kỳ thành-lập ấy « lại xảy ra việc nước lụt Trung-kỳ, « các anh em Nam-kỳ cấp tiền, cho « gạo. Chánh-phủ cũng cho phép mở « cuộc lạc-quyên, ban Trị-sự chúng « tôi, thay mặt hội, cũng vì tình bác-ái, vì lòng thương lân xót chung, « có trích ra một món tiền 50$00 để « gọi là của cùng của anh em Bắc-« kỳ giúp anh em đồng chủng.

(Mai tiếp)

Foire de Kratié

(Combodge)

Trâu và bò 3.000 CON bán tại chợ phiên KRATIÉ

LỜI RAO

Cho mấy ông chuyên nghề canh nông, mấy ông chủ điền, mấy ông chủ đất thả trương và mấy ông lái buôn hay rảng : Mấy ông được hầu hạnh đến, mùa trâu bò xu Lào đem tựu lại lần thứ nhứt tại cuộc phiên (Kratié).

Bản tại chủ thì mấy ông mua, được chọn lựa mà khỏi lỗn tiền mướn kẻ mua giùm và khỏi bị đều gian giảo. Cuộc Chợ Phiên năm 1926, mở hồi từ ngày 16 tháng giêng (16 Janvier) cho tới rằm tháng hai Langsa (15 Février).

Trâu bò chẳng phải đem đến một lược, nhưng mà muốn mua thì hay hơn là viết thơ trước cho Thôn-trưởng Kratié (Combodge) mà phải định số trâu bò bao nhiêu và ngày nào xuất hành.

Từ Saigon tới Kratié là 256 ngàn thước theo đường xe hơi, chạy ngang qua tỉnh Thủ-dầu-một, Bến-cát, Hớnquản và Snoul.

Đường đi luôn chẳng có đò đưa.

Từ Phnom-Penh tới Kratié tàu tây và tàu khách trú có chạy thường ngày và chạy ngang qua tỉnh Kompong-Cham.

Thân-trưởng Kratié,
Ký tên : UY.

MUỐN BÁN

MIẾNG ĐẤT, Eden Cinéma — Cholon đường Tổng-Phước.

Ai muốn mua xin do nơi bổ quán Lục-Tỉnh Tân-Văn đường nghị.

Sông lâu nhờ rượu

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Hoà-kỳ có một vị điền chủ đã ... gần 95 tuổi mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người ni tuổi, đi đứng chỉnh hồi, ăn mau mắn sành, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi bắt-bẻ làm công chuyện.

Ngày no có mời người đi thăm ông, hỏi thử ông nhờ bí-quyết gì mà sống dai dẳng như vậy? Ông già điệp mỉ cười: Có chi lạ đâu mà hỏi, cũ đêm thì trước khi ăn cơm hay uống rượu một ly nhỏ rượu Quina Gintinea hiệu Wenet là một thứ rượu trường sanh bổ tửu.

Người khách-trú nghe nói rồi cũng lo lắng, muốn mời việt trường thọ như ông, liền vô nhà sắc tìm mua rồi dùng thử rượu Quina Gintinea mà dùng mỗi bữa. Thiệt hay ngộ nó, ông có vợ thêm xanh, công bằng rồi mua đi mua rượu ấy đem về mà uống bỏ phần uống.

TỔ-HUỘ-NHI 3 cuộn (trọn bộ) giá... 0$25
(còn tiếp) giá... 0$20

TRỌN BỘ RỒI

Truyện « GÁI TRẢ THÙ CHA »

Cuốn thứ tư mới xuất bản, thế thì đã trọn bộ rồi. Ấy là một bộ Tiểu-thuyết rất hay, rất có giá-trị, nên xem.

Của M. Nguyễn-chánh-Sắt kỉ thuật, su tích hay lắm.

Ai muốn mua sỉ xin gởi thơ cho « Đông Pháp Thời-Báo » Saigon mà thương nghị.

Hoặc gởi cho M. J. VIỆT Imprimeur Saigon.

Hay là gởi thơ cho Madame Nguyễn-thị-Truyền, 103 rue d'Espagne Saigon cũng được.

Mấy tiệm sá-ỉ ở Saigon và các tỉnh có bán lẻ.

Hàng lạ kiểu mới

Những hàng tơ lụa thì ở Sài-gòn có một mình nhà hàng Nguyễn - Đức - Nhuận ở số 42 đường Catinat bán nhiều thứ hàng lạ kiểu mới hơn hết. Hễ quí có thấy ai mặc thứ hàng nào mới lạ coi xinh đẹp thì không hỏi cũng biết thứ hàng đó của nhà Nguyễn-Đức-Nhuận. Nhà hàng Nguyễn-Đức-Nhuận, bán ròng hàng thiệt tốt mà giá lại rẻ hơn các nơi, mua hàn thì giữ một lòng thành-thật đối cũng bạn hàng lại muốn thuận-tiện cho quí khách, nên có bán lãnh xuyến nhuộm tại Bến-tre tối nhứt hạng, và có trử đủ thứ hàng của hãng dệt Lé-phát-Vinh như là lụa, lãnh tây, sa-tien. Mới đây có lại mấy tràm áo nhưng tơ thiệt tốt nhứt hạng và hàng lạ đủ thứ.

Nguyễn-văn-Nhiều

CYCLES

234, Rue d'Espagne, Saigon

Làm Đại-lý toàn cõi Đông-pháp

HIỆU XE :

CHOBERT Sœ ETIENNE

DỊP TỐT ÍT CÓ VÌ GIÁ BẠC CAO

Bổn hiệu mới lại gần 500 cái xe đủ hiệu nên bán rẻ cật kỳ, xin qui-vị đến xem thì chắt là qui-vị sẽ vui lòng mà chọn lựa.

Bổn hiệu làm Đại-lý toàn cõi Đông-pháp cho hiệu xe **Chobert** *là một hiệu xe danh tiếng khắp cả hoàn cầu, dầu ai kén chọn thế nấy chẳng phải công nhận cho xe* **Chobert**, *là thứ xe mành liết như nhân và chắc chắn vô cùng mà lại có chế theo kiểu kiểm thời cho qui-vị dùng.*

Xin Lục-châu ai muốn mua sĩ hay là mua lẻ xe **Chobert** *và cũng có nhiều hiệu như là* **Régence**, **Lougsor**, **Lutétia**, **Alcyon**, **Armor**, **R. P. F.** *thì viết thơ thương nghị, tôi đem hứa chắc qui-vị mua đồ của bổn hiệu thì chắc là qui-vị sẽ vui lòng vì đồ rẻ lại tốt không đâu dám sánh.*

NGUYỄN-VĂN-NHIỀU,
SITE, AGENT,
des cycles Chobert Sœ Etienne
SAIGON

CHO LÃI HẾT, « CHO NHỮNG NGƯỜI MUA xe máy hiệu MALBROUGH

NHẸ NHÀN,

CHẮC CHẮN

GỌN GÀN

Nhà ĐẠI-ÍCH ở Cholon đường Marins số 253-255, kính lời cùng chư-vị rõ rằng: Kỳ đua xe-máy sau nầy hãng ĐẠI-ÍCH không có dự vào. Nghỉ vì mấy kỳ đua rồi, chư-vị cũng rõ, sự hay dở là tại *NƠI NGƯỜI DỰ ĐUA* không phải như *nơi GÃI LỄ KHÔNG mà đặng.*

Vì nghĩ như vậy mà hãng ĐẠI-ÍCH khỏi tốn hao trong kỳ đua sau nầy và cũng nhờ thế mà từ đây cấp tới vị nào mua xe-máy hiệu MALBROUGH thì tặng sẵn vỏ hông cho hết 10 phần trăm. Các ngài bán xe-máy muốn mua bán lại thì hãng cũng sẽ cho hoà-hảng như vậy.

Gởi đi khắp nơi, cách a Lãnh hóa giao ngân.

NHÀ CHỤP HÌNH KỸ-NGHỆ

Thợ chuyên môn ở các tiệm ảnh thành Paris sẽ

KHÁNH-KÝ và Công-ti

54, Đường Bà-Sa (*Boulevard Bonnard*), SAIGON

Dây thép nói số 418 — Dây thép gởi Khánh-ký, Saigon

Lãnh rửa kiểu và in ra giấy cho những người chụp hình chơi. — Chụp hình đủ kiểu, hình màu đủ sắc hình vẽ bằm mực tàu ; chuyên môn nghề rọi hình ra lớn rất rẻ hơn các nơi. — Mỗi ngày đều có chụp tại tiệm hoặc đến nhà thân chủ. Cũng có bán bàn đồ để đựng chụp hình ; Rửa hình và sữa kiểu rất giỏng. — Ở tiệm có sẵng các kiểu khuôn. — Có bán sơn thủy bằng mực, bằng dầu đủ các màu. Vẽ sáng hoặc vẽ theo ý qui khách đặt, khi đông bạn muốn mua sơn thủy, xin chiếu cố mà ghé đến tiệm chúng tôi trước khi mua nơi khác.

Qui khách ở Lục-tỉnh muốn chụp hình chụp xin gởi hay đánh giấy thép chỉ rõ ở cho rành thợ sẽ đến tại nhà.

ĐÈN *khí nè đỏ phụ tùng đèn khí, mãn-năng hiệu « WIZARD » nổi tiếng, đứng theo các kiểu.*

Bán sỉ và bán lẻ tại cửa hàng,

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

Bureau d'Espagne — Saigon.

Trước khi dùng cơm :

UỐNG MỘT LY

COGNAC CUSENIER hiệu **«COURONNE»**

với SODA «PRIOR»

Thì các ngài sẽ ăn đặng nhiều cơm

Hoặc sau khi ăn cơm rồi mà uống một ly nhỏ rượu *COGNAC* nầy thì khỏi lo các bịnh như no hơi hoặc không tiêu thực. Rượu *COGNAC CUSENIER* hiệu « *COURONNE* » nầy rất có ích lắm. Mỗi người đều nên có trong nhà một chay để phòng khi nửa đêm rủi phải bịnh đau bụng lạnh chơn, thiên-thời, dùng nó cũng đỡ cơn ngặt nghèo đặng.

Đại-lý nội cõi Đông-pháp :

Hãng L'UNION COMMERCIALE INDOCHINOISE & AFRICAINE.

Hãng nghánh ở: SAIGON, PNOMPENH, HAIPHONG, HANOI, NAMDINH, BENTHUY, THAIBINH, YUNNANFOU. TOURANE, HUE, QUINHON, NHATRANG, DONGHOI, THUXA.

Vì dời tiệm đi phố khác

... Vì bết Tết-Annam rồi thì tiệm sẽ đời đi phố khác, cho nên hiệu *Nam-chấn-Hưng* muốn bán cho hết đồ nơi tiệm bây giờ. Bởi thế cho nên mọn chi cũng đều hạ giá xuống nhiều, đã vậy lại định hễ ai mua các món đồ kể dưới đây từ 20 $ sắp lên thì sẽ bớt cho 10 %.. mà phải mua cho tới số 20 $ mới được huê hồng ấy. Gởi contre remboursement

Dây thép đánh tắt : BAZARANNAM Cholon.

NAM-CHẤN-HƯNG 176, *Rue des Marins à Cholon.*

Raquette Drivt, cœur creux.....	17 $ 80	Đèn chưa cao, nickelé, bọng 14....	1 $ 80
» «Alle Lazze Id.	12 80	» bọng 16....	1 40
» « Spéciale » Id.	8 50	Nón boy Scout cen nit bằng rơm mịn	1 20
» «Champions» Id.	6 50	Nón beguin, bằng vải hàng và ren.	1 20
Balles Spalding, hộp nén trái.....	4 80	Áo chemise parure fil, 2 cols.....	4 00
» Champion en Victory Id.....	2 80	» 1 col.....	3 50
Etui raquette, bằng vải bin da	0 90	» soisette 1 col.....	3 00
Presse raquette bằng cây	0 80	» crépon extra 1 col..	3 00
Souliers tennis «Pioet-Foots (sẽ có).	3 80	» sépayr fileté blanc 1 col.....	2 90
Réclame. — Souliers tennis semelle crêpe.....	1 10	» cérémonie, plis et poignets.....	3 00
Chemises tennis,col transformable, 1/2 manches, crépon supérieur.	2 50	Col:0.50 et 0.35. Pochettes:1,60, 1,00 et	0 50
Ballon tròn hàng nhứt hiệu «Hello	7 60	rixe chaussettes, tissu va nickel...	0 35
Vessie ballon trôn.....	0 70	Duo Suisse 6 món bán giá rẻ mạt là	0 45
Ong bôm ballon đồng : 1$20, xi-kăn	0 50	Extraits concentrés Pompéia, Floramye Voil.....	1 90
Souliers foot ball cuir extra.....	6 90	Extraits Arys : Foxtrotl. Un jour	
» chromé	7 00	viendra etc, 2,50 et.....	1 60
Souliers cyclistes, souples.....	3 50	Lotion Arys : 1,50, Poudre Pompéia	
Embrocation «La Souvraine» một ve	0 50	Floramye.....	0 45
Extenseur développeur 6 branches	2 80	Gáo mèn 4 ngăn, bằng émail đa xanh dây lâm, không tanh như đồ bằng nhôm, xài lâu bự, bề ngan hơn 0m18.....	3 20
Nón lới kiểu xinh đẹp lâm, hiệu «Diamant Grand Luxe »	2 60	Thẻ bè again:0m15 : 2$80, again:0m18:	2 20
» «Diamant Sport»	2 20	Áo chemise trên dây đều không có plis và	
» « Victoria »	1 80	cổ đều kiểu mousquetaires, có đủ lớn nhỏ, tay từ số 33 đến 41, có đính bốn hiệu «Nam-chấn-Hưng ».	
Béret lới satin.....	1 10		
Máy bắt « Opéra » : 36 $, 28 $ và....	17 00		
Bàn chưa cẩm thạch thiệt trắng, bàu phaly, hoạng huê-kỳ số 20, bề cao 0m65.....	25 00		
Cũng vậy mà đá màu xanh.....	22 50		

Manufacture Saigonnaise

DE

CARREAUX & MOSAÏQUES

MAISON FONDÉE EN 1909

Rue d'Arras et Lucien Lacouture à hodui

SAIGON

Hãng tôi Cgạch-bông bằng Xi-măng đã lợi nhà, nhiều kiểu gạch mới rất xinh đẹp làm sẵn rồi trữ trong hãng đặng khi nào có ai mua thứ nào thì có sẵn liền. — *Gạch bền rẻ hơn các nơi.*

Gạch-bông làm bằng Xi-măng đã thử màu tốt nhứt nang bên Pháp-quốc đem qua, bởi vậy cho nên, gạch của hãng tôi có danh tiếng nhiều vì gạch thiệt chắc và nhiều màu xinh đẹp lắm.

Xin Chư-tôn đến viếng hãng tôi ở tại Chợ-đũi (Saigon) *đường d'Arras* (trước trại binh tập Ô-ma) thì Chư-tôn sẽ đặng Cảnh-hiera tiếp rước tử-tế và sẽ tỏ bày những điều của yếu mà Chư-tôn muốn biết.

Xin chư-tôn viết thơ cho chủ-nhơn mà xin mục-lục (Catalogues) sẽ gởi liền.

TIỀN-CĂN BÁO-HẬU

Tôi có tiếp thơ một vị độc-báo ở Rạchgiá hỏi tôi : «Dịch tiền-căn báo-hậu là tiểu-thuyết Monte-Cristo, có chắc hay hơn ông G. Tr. Chánh hay không, trả lời cho người rõ mà mua xem. »

Thật là lời hỏi khó đáp. Chớ chi tôi là tay buôn hàng bán hành, tôi chưa dập cũng biết lắm gì tôi cũng nói hàng tôi tốt nhứt, bánh của tôi ngon nhứt; ngặt không phải hàng hóa bánh-trái chi, mà rồ là văn-chương ; dầu rằng tôi có tài hơn ông G. Trần-Chánh là bực cha chú, tôi cũng chẳng dám tự kiêu ; huống chi tài tôi không bì ông G. Trần-Chánh, tôi mở dám cả gan khoe rằng của tôi hay hơn.

Ấy vậy lời hỏi của ông để không phải chỗ. Muốn biết của ai hay dở, hỏi nơi bạn đọc-báo, chớ chẳng phải hỏi tôi.

Ông nói ông G. có dịch rồi sao tôi còn dịch nữa ? A há, ông lấy đó mà ngỡ cho tôi tưởng tôi dịch hay hơn ông G. Trần-Chánh nữa chi ? Ông lầm rồi đó ! Trước khi cầm viết điền-dịch, tôi có lời cáo trước rằng ông G. Trần-Chánh có dịch, mà dịch rồi dặng một phần thôi. Truyện hay bỏ đi rất uổng, nên tôi dịch lại. Tôi dịch lại từ đầu là bởi :

1° — Tôi không phép lấy mấy cuốn của ông G. dịch rồi mà chép lại, đem tải của Ngài mà làm tài của tôi, cho phải tiếng gà đẹ lông phụng.

2° — Còn như dịch nối theo của ngài thì trong độc-giả phần nhiều chưa xem đến mấy cuốn của ngài dịch, nay thình lình thấy đoạn của tôi tiếp dịch đăng ra, thì ai hiểu đi gì mà đọc mà xem.

Tại cớ ấy nên, tôi nghĩ, sự bỏ đi thì uổng, muốn dịch lại thì phải dịch từ đầu ; cho, một là nguyên bộ của tôi, hay là độc-giả khỏi xem dứt khúc. Phải nào tôi tưởng cho tôi dịch hay hơn G. Trần-Chánh đâu.

Ông cũng biết con nhà học-trò thường có tánh khiên-nhường, chẳng dám tự kiêu ; chớ thật không luật pháp thời-lục nào mà dịch cho người mới phải kém tài người cũ. Ngôn thiều trí đa.

LÊ-HOÀNG-MƯU.

SÁCH HỮU ÍCH TRONG ĐỜI

Cuốn BÁCH-PHẦN LUẬT-GIẢI, các bậc tử Nam chi Bắc đều khen, trong sách ấy có chỉ luật thâu tiền bách-phần, cách đóng con giấu và giấy tờ-rơi, lại có biểu bao nhiêu hồn vào lời. Tờ bán, tờ chịu, tờ cho, tờ cho-ngửa, tờ thông-chi, v. v...

Bán mỗi cuốn..... 1 $ 00

Bác 50 cuốn sắp lên thì chỉ bán 0$70 Bức tại nhà soạn-giả là M. ĐẶNG-BÁ-PHỨC, ở Vĩnh-long

CUỐN TẠP-CHÍ CỦA HỘI KHUYẾN-HỌC

Cuốn Tạp-Chí nhứt của hội Khuyến-học đăng hàu lâu sẽ xuất bản.

Vì mọi có của đáng, mà gởi thơ về Trần-quang-Nghiêm phó hội-trưởng, ký, ở đường d'Espagne số 207 Saigon.

THỬ LÀM MỘT MÌNH

Một lít rượu bổ ! Hãy hòa trong một lít rượu chác một chai nhỏ vị Quintonine. *Liền đó qui vị sẽ được có một lít rượu bổ thiệt tốt.*

Giá một chai Quintonine là 0 $ 50

Có trữ bán tại Pharmacie Solirène *Saigon.*

Hỡi đồng-bào !!
Hỡi nhà trí-thức !!

Chánh nghĩa-vụ đồng-bào ta đương thiết thị cũng khai thương-mãi, chấn hưng công nghệ trong xứ nhà.

Mỗi giúp đỡ các nhà thương-mãi công-nghệ nước ta, ấy là một đều quang-vẻ, các nhà trí-thức Việt-Nam nên chú ý.

Nước giàu thì dân mới mạnh.

NHÀ MÁY

Nguyễn-Thanh

CỦA ANNAM

Nhà máy NGUYỄN - THANH ở tại kinh-mới, Vĩnh-hội Saigon có mua bán lúa gạo, mỗi một mấy ông Phủ-chủ cũng mấy ông tâm hảo lớn vui lòng đem hàu lúa tại nhà may chúng tôi.

Buổi sớm mai, chúng tôi ở tại nhà giấy, số nhà 52, đường Pellerin Saigon tục kêu là gốc 60 cáng.

Buổi chiều, ở tại nhà máy NG.-THANH Vĩnh-hội Saigon.

NG.-THANH-LIÊM và TRẦN-VĂN-NHIỀU
Kính mời

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

Bán tại Imprimerie de l'Union, 157, Rue Catinat - Saigon

Ii-Hữu Bá Hạnh dạy phong-hóa lễ nghi cho con trai, mỗi cuốn	0 $ 50
Lu-Viên Tất Độc, dạy phong-hóa lễ nghi cho con gái, mỗi cuốn	1 . 00

Hai quyển sách nầy của ông Trần-phong Sắc soạn ra đã được Hội-đồng khảo duyệt nhận dụng. Sự hữu ích của hai quyển sách nầy chẳng cần phải nói ra, chỉ xin trích trong mỗi cuốn ra dây, một đoạn tựa của soạn giả :

Si-Hữu Bá Hạnh

. . . . . .

In đặt quyển đồ dạy trai rất đã, đem ít tiền mà cho trẻ đông năm. Vệ sanh 35 cách, giữ nền, Xử thế 100 bài, sửa nết.

. . . . . .

Lu-Viên Tất Độc

. . . . . .

Trước dạy nữ sanh làm gốc, Sau khuyên xử thế nữ công. Dạy qua nhiều giải, ở bên chồng, Trăm nết đã đủ đến trọn.

. . . . . .

LỜI RAO

Kính lời cho chư quí vị đặng tường !

Tại hãng tôi có trữ bán đủ các món đồ phụ tùng xe-hơi đi chơi và xe đưa hành khách. Đồ tốt mà giá rẻ, muốn mua xin viết thơ thương nghị, tôi sẽ hồi âm lập tức.

Nay kính.

Hãng in-bố TRẦN-ĐẮT-PHÚ, Cantho-Việt.

LỜI RAO

Kính lời cùng quan khách đặng tường :

Tôi mới đon một cái nhà ngủ để hiệu là : HOTEL TRẦN-ĐẮT. *(Nhà lợi khách lâu) môn bài 26, đường kinh-lấp Delanoue, ở ngan nhà hát bóng Casino Châu-thành Cântho. Có đọn mười-sáu cái phòng sạch sẽ, khoẻn khoát và đẹp để lắm. Trong mỗi cái phòng có để chuông điện đặng kêu bồi ; tại nhà ngủ có téléphone số 16, tiện bề cho quan khách chuyện vẫn cùng bổi người quen ở xa ; có bán cơm tây. Bồi thiệt thà và có lễ nghi.*

Vậy xin quan khách cả đáp ghé nghỉ một chuyến thì biết, chớ, tôi không dám bảo chiết nhiều lời.

Nay kính :

HOTEL TRẦN-ĐẮT, Cantho-Việt.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE

32. — Rue de Canton 32. — Cholon

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG PHỔ-PHẬT-PHẤT-LẶNG-HƯỜNG

Tiệm chánh tại Quảng-đông tỉnh thành đường Đại tân, số 147 và 149.

Tiệm nghành tại Cholon đường Canton, số 32, dây thép nói số 656.

Và thuốc bườn nầy là một thứ thuốc trị bịnh nóng lạnh rất công hiệu lẹ lắn vì bịnh nóng lạnh là một bịnh nhược trạch, khi nóng khi lạnh không chừng, lạnh trong lạnh sông lạnh ra, hai đau gần cả nước nhiều khi thường không sớm là tháng thuốc, để cho đều đôi sau thành bịnh rất phần cứ hoặc 1 ngày hoặc 2 ngày cũng 3 lần.

Nếu muốn tiệm đăng thuốc thần hiệu cho mau cả bịnh thì hãy mua cho được thuốc nóng lạnh của hiệu đường là NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG có hình ông PHẬT-MẸ, về sống trước, cách giờ đồng hồ trước khi đem tới cứ rét, người lớn uống lần đầu thì 6 hườn, lề nữa giờ uống thêm 6 hườn nữa còn con nít thì lần đầu uống 2 hườn rồi nữa giờ sau uống thêm 2 hườn nữa, nếu qua ngày sau mà còn hơi muốn làm cử thì cứ việc uống nó như hữu trước.

Phải cử ăn đồ độc địa hoặc trái cống vô các thứ cải sống.

Mỗi ve 12 hườn giá là ..... 0 $ 50

Còn một thứ để trị các chứng bang, mỗi gói 14 hườn giá 0 $ 15.

HỄ MUA DAO THÌ PHẢI COI CHO CÓ CON DẤU NÀY

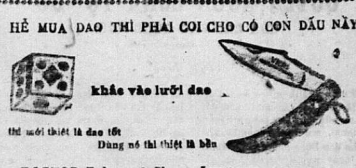

khắc vào lưỡi dao

thì mới thiệt là dao tốt

Dùng nó thì thiệt là bền

PAGHOD Frères & Cie. — Lyon

Người lớn 45 tâm dù một thước vuông

ÚP MÍ ĐÔI — CHỒNG MÍ ĐÔI

Có tập vẻ hình các môn và đồ làm kiểu ai hỏi cũng được

CÔNG-TI NẶC DANH LÀM GẠCH NGÓI ĐÔNG-PHÁP

84, đường Charner, Điện thoại: 108

Điện tín: SATIC SAIGON

Phần thưởng qui trọng

Cho những người hút thuốc **JOB**

Hãy nên hút thuốc JOB vì mùi đã ngon lại thơm, không khó cổ, may được *Bon prime* thì được lãnh đồng hồ trái quít bằng vàng, xe máy.

Cái *Bon prime* đó hình dạn như vầy.

Nó bằng một miếng giấy carton mỏng, vuông vức sáu phân, một bên mặt thì có hình ông già hút thuốc JOB, còn bên khác thì có chữ hãng ký tên và có nhứt định trước thưởng đồng hồ hay là xe máy. Phần thưởng nói trên đây đều là đồ xứng đáng.

Thuốc JOB trữ tại hãng BOY LANDRY ở gần nhà hát Tây.

Vậy chúng ta hãy nên hút rông thuốc JOB *hay là không hút thuốc.*

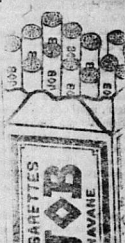

Hồng nhan đa truân

(Tiếp theo)

Chủ quán nói :

Người nầy đây tên là Gioang-ni, bèn xử mới qua đặng kiếm thế làm ăn. Tôi nhằm vì chưng là lay biếng động.

— Vậy thì được. Pha-rô-ni và nói và ngồi xuống, rồi thay qua nói với vợ hầu như vầy :

Mình ngồi chỗ nầy, đây, còn cọp Mẫu, ngồi ăn xuống đó, rồi người ta đem rượu ngọt lại cho mà uống.

Hai mẹ con bèn ngồi xuống, phần lặn làm thinh. Còn hai người kia thì nói nhỏ nhỏ với Pha-rô-ni rằng Gioang-ni là người đáng cho nhập bọn, vì Gioang-ni coi mòi tanh lợi và đông đặng lắm.

Pha-rô-ni hỏi :

Hai người đều chắc rằng đông và đặng hay sao ?

— Nên lắm, đáng lắm. Vì Gioan-ni mới nói với hai đứa tôi một việc rất trọng đại.

Pha-rô-ni bèn day qua hỏi Gioang-ni như vầy :

Mà chú có chắc việc sẽ thành tựu chăng ?

Tôi chắc lắm, vuo sao cũng chắc được, không bề sự sẩy đâu.

— Mà việc đó làm sao, đâu, chú nói nghe thử coi.

— Một chuyện tâu với tài đó, tôi có làm quen với một thằng bồi của một người nước Nga-la-ïư. Người ấy cũng làn bộ một lượt với tôi mà ngụ tại lữ-quán Ach-lô-ri-a.

— Mà tôn bồi ấy có đứng lòng với chú hay không ?

— Thì nó bày cho tôi đặng thui chủ nó, nên tôi mới nói. Mà anh chịn hùng với tôi mà làm việc nầy hay không ?

— Hùng chớ ! mà chừng nào biết được người Nga-la-ïư đó rồi thì trước và có bao nhiêu tiền mà đồng thỗ cho mình đặng chuộc tánh mạng va ?

— It nào cũng một trăm ngàn đồng vàng.

— Một trăm ngàn ! mình đây năm đứa ; chia đặng ra mỗi đứa là được 20 ngàn. Được chớ, được đa ; mà chừng nào mới ra tay ?

— Ra tay, thì chờ tôi hỏi thằng bồi lại đã.

— Vậy thì đâu cũng hết tuần lễ nầy mới được.

— Có sớm lắm là chừng đó, bởi vì.... Gioang-ni nói tới đó vụt ngừng, vì Pha-rô-ni đang nói chuyện thoạt đỏ mặt tía tai, đứng dậy thình lình, vì hầu thấy một người đem ông, mới vào quán chưa đầy một khắt đồng hồ, mà đi coi và lén cười với vợ hầu rồi.

— Đã khốn kiếp ! Công là mi nữa, à ! Ta đã cấm không cho mi léo hánh tới chỗ nầy nữa, mà sao mi cứ còn tới đó.

— Mi cấm ? mi coi ta sợ cái cấm của mi như vầy đây. Nói rồi anh ta khạt nước miếng mà nhổ xuống đất.

Pha-rô-ni thấy vậy cả giận, miệng nói : có vậy thì lắm, còn tay thì thọc vào túi áo mà lấy ra một con dao dài và lưỡi lớn lắm, rồi rút dao ra khỏi vỏ mà a vào mình người kia.

Người ấy thấy Pha-rô-ni rút dao xốc tới thì cũng lấy ra một ngọn dao mà đỡ mình.

Mấy người đang ngồi uống rượu trong quán thấy vậy đều đứng dậy, rồi đồng nhau đứng thị chứng cho hai người tranh thắng bại, còn mấy người đờn hà thì lại leo lên trên bàn mà coi cho đỡ thấy.

Chủ quán thấy hai người làm dữ với nhau, bèn a vào, tay cầm một cây súng sáu, mà nói vầng :

Chỗ nầy không phải là chiến trường đâu, có muốn chém giết nhau thì ra ngài đường kia kia. Tôi không muốn cho sanh chuyện, phải bị cò bắt kêu hỏi tới tôi. Hai người có nghe hay không. Có muốn còn đứng đó thì thọc cường vào vỏ đi, bằng không thì đi ra cho rảnh.

Chủ quán nói như vầy mà người ấy không nghe, cũng làm dữ, nhẩy tới toan đâm vào ba sường Pha-rô-ni, may có Gioang-ni lẹ mắt, thòi vào cánh tay người ấy, làm cho ngọn dao trịch ra ngoài và rớt xuống đất.

Chừng ai nấy đều xông vào cang ra. Người ấy bị Gioang-ni đánh vào cánh tay đau quá, nên rồi cóc, bỏ Pha-rô-ni dạy lại gây với Gioang-ni, và nói bởi duyên cớ nào mà Gioang-ni lại bình Pha-rô-ni mà đánh va.

Gioang-ni trả lời rằng : đã có chủ quán cang rồi mà thình lình nhẩy tới đâm người ta như vậy là trái phép công bình và dở lắm.

Chủ quán bước tới ép người ấy phải đi ra khỏi cửa quán.

Người ấy đi rồi, Pha-rô-ni nói với người cứu va là Gioang-ni rằng :

Tôi rất cảm ơn chú. Tôi xin hứa rằng ơn ấy tôi chờ ngày đáp đền lại cho chú.

Từ ngày ấy, Gioang-ni thành ra một người bạn hữu rất thiết nghĩa với Pha-rô-ni. Cái tình thân thiết ấy làm cho cả xóm đều lấy làm lạ cho Pha-rô-ni, là một người ghen tương không ai bằng, mà nay lại để cho Gioang-ni tới lui nhà mình, xuông pha thong thả như là một người anh em ruột vậy. Mà lại còn thấy Pha-rô-ni đi cặp với Gioang-ni hoài, không hề thấy hai người riêng rới nhau ra, trừ ra có lúc Gioang-ni mắc đi lo tính việc người Nga-la-ïư thì mới thấy Pha-rô-ni một mình.

(Mai tiếp)

IMP. DU AGR-TINH TAN-VAN — TIRAGE 2.500 EXEMPLAIRES — Le Gérant : LAM-VAN-MEO.

Visage : 2410 m
Saigon le 11 Janvier 1924

XE MAY ĐẠP
CỬA HÀNG M. CAFFORT
HIỆU :
« ALCYON »
KHÔNG KỂ THUA AI

Sua đường trường công là đua tại trường thi hiệu ALCYON đều lấy giải nhứt luôn luôn.

Kỳ 24 Mai 1925, cuộc đua tại trường đua :
1.000 thước M. Célicourt hạng nhứt cỡi ALCYON
10.000 thước M. Tran-van-Chanh hạng nhứt cũng cỡi ALCYON

M. CAFFORT.
N° 22, 24, 26, Rue Catinat — SAIGON

COI CHỪNG....

TẠI CÔI ĐÔNG-PHÁP NÀY CÓ MỘT
BẢN ĐỦ THỨ KIỂU

Cọng vàng, mạ vàng, đầu mồi thiệt và giả.
Kiểu cho những người đi xe hơi dùng.
Thứ thiệt dài, không bể (hiệu Triplex).
Ống dòm, thứ trong như ngọc ; kiểu lấy lửa.
Hàn thử biểu (Thermomètre) và ẩm tinh biểu (baromètre).
Kiểu cho những người cận thị, con mắt lờ và những người có bịnh đau con mắt.
Có thứ trắng và thứ màu, để mang đi nắng.
Có thứ chế riêng, nhe nhàn, để cho những người con mắt kéo mây và những người cận thị nhiều.
Có thứ kiểu hai mặt, để coi xa và coi gần.

Giá gọng bằng đầu mồi thiệt, giá từ..... 4 $ 50
Giá gọng xi vàng, giá từ..... 2 00
Giá gọng nickel, giá từ..... 0 60
Kiểu mang đi nắng, giá từ..... 0 80
} không có kiểu

COI CON MẮT KHÔNG ĂN TIỀN

ĐẠI DƯỢC PHÒNG L. SOLIRÈNE
ở ngang nhà hát tây.
SAIGON

C.J.BONNET

KẺ HAI CHO ĐẶNG CÁI HÌNH
NGƯỜI CỠI NGỰA NÀY
Khi Char-tân muốn mua hàng lạ

CÁC PHỤ-NỮ'

Các Bà thường vẫn ước ao làm sao cho con được sức-khỏe mạnh dạn, không đau ốm khi nào. Tưởng việc ấy không khó, là vì hễ trẻ bé được chừng 8 tháng sắp lên, thì các Bà cứ mua thứ bột kêu là FARINE PHOSPHATÉE LAROUSSE mà cho nó ăn, rồi tự-nhiên nó mạnh giỏi và mập-mạp khỏi lo nó đau răng, đau phổi hay đau ruột. Từ đó cứ lớn lên mãi.

Thứ bột LA FARINE LAROUSSE ở các nhà bào-tề sư đều có bán.

ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP
Pharmacie Principale
L. SOLIRÈNE
SAIGON

Công văn

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 16 Octobre 1925,

Sở đất công thổ đạt thành 29 mẫu 90 sào tọa lạc tại làng Phu-hung, tổng Bình-hung, hạt Thudaumot đã cho M. Cenque khẩn tạm vì lời nghị ngày 25 Avril 1922 nay định cho ông ấy khẩn đứt mà hưởng và làm chủ vĩnh viễn.

Người khẩn phải đóng thuế đất ấy y theo các khoản đã định trong lời nghị cho khẩn tam.

Quan Tham-biện chủ tỉnh sở tại lãnh thi hành lời nghị nầy.

∴

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 19 Décembre 1925,

Sở đất công thổ đạt thành 295 mẫu 50. 70 tọa lạc làng An-thoi-dong, tổng An-thit, hạt Giadinh đã cho M. Léon Clerc khẩn tạm vì lời nghị ngày 19 Aout 1922 nay định cho ông ấy khẩn đứt mà hưởng và làm chủ vĩnh viễn.

Người khẩn phải đóng thuế đất ấy y theo các khoản đã định trong lời nghị cho khẩn tam.

Quan Tham-biện chủ tỉnh sở tại lãnh thi hành lời nghị nầy.

∴

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 16 Octobre 1925,

Sở đất công thổ đạt thành 59 mẫu 17 sào 71 th. tọa lạc tại làng Phuoc hoa và Phuoc-ninh, tổng Chanh-my-ha hạt Bienhoa đã cho M. Labbé khẩn tam vì lời nghị ngày 19 Mai 1917 nay định cho ông ấy khẩn đứt mà hưởng và làm chủ vĩnh viễn.

Người khẩn phải đóng thuế đất ấy y theo các khoản đã định trong lời nghị cho khẩn tam.

Quan Tham biện chủ tỉnh sở tại lãnh thi hành lời nghị nầy.

∴

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 16 Octobre 1925,

Sở đất công thổ đạt thành 438 mẫu tọa lạc tại làng Thanh-quoi, tổng Đinh-my, hạt Longxuyên đã cho M. Lagarde khẩn tạm vì lời nghị ngày 25 Janvier 1918 nay định cho ông ấy khẩn đứt mà hưởng và làm chủ vĩnh viễn.

Người khẩn phải đóng thuế đất ấy y theo các khoản đã định trong lời nghị cho khẩn tam.

Quan Tham biện chủ tỉnh sở tại lãnh thi hành lời nghị nầy.

∴

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 16 Octobre 1925,

Sở đất công thổ đạt thành 50 mẫu tọa lạc tại làng Kiên-điền, tổng Binh-thanh-thượng, hạt Thudaumot đã cho M. Alinot khẩn tam vì lời nghị ngày 18 Juin 1918 nay định cho ông ấy khẩn đứt mà hưởng và làm chủ vĩnh viễn.

Người khẩn phải đóng thuế đất ấy y theo các khoản đã định trong lời nghị cho khẩn tam.

Quan Tham-biện chủ tỉnh sở tại lãnh thi hành lời nghị nầy.

∴

Vì lời nghị định của quan Tham-biện chủ tỉnh Vinhlong ngày 19 Décembre 1925 có quan Nguyên-soái Nam-kỳ phê chuẩn ngày 22 Décembre 1925,

Định ban hành trong làng Tan-giai, Tan-binh, Phuoc-hau, Long-ho, Phu-duc và Thieng-duc (Vinhlong) trong kỳ hai tháng, các thể lệ trong lời nghị số 201 ngày 5 Déc. 1925 định bắt những chó mà không có buộc dây và không có khớp mõ đi trong châu thành Vinhlong.

∴

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 16 Octobre 1925,

Định cho M Ng-v-Châu khẩn đứt một sở công thổ đạt thành 0 mẫu 65 sào 20 thước số hiệu 340 hoa đồ ,ang Tan-thoi-tam, tổng Long tuy-thuong hạt Giadinh theo như các khoản định sau nầy :

Người khẩn phải lập tức đóng thuế ấy. Sở đất khẩn nầy chẳng dặng nhượng hay là bán cho người ngoại quốc mà không có phép quan cho tước cho minh bạch.

Nếu bán hay là nhượng mà trái các khoản trên đây thì phải bị hủy bỏ vì việc chung.

∴

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam kỳ ngày 10 Décembre 1925

Định cho thêm hội Mathieu-Guillemet một kỳ hai năm kể từ ngày 19 Octobre 1925 dặng làm cho thành thuộc sở đất khẩn 122, mẫu 50 26 tọa lạc tại làng Phu-hung và Tan-binh, hạt Thudaumot.

Vì lời nghị quan Nguyên soái Nam-kỳ ngày 10 Décembre 1925.

Định giao đức cho hội Mathieu-Guillemet hưởng và làm chủ vĩnh viễn một sở đất 228, mẫu 24 10 tọa lạc tại làng Phu-hung và Tan-binh, bán đấu giá theo tờ vi bằng ngày 24 Mai 1918.

Hội nầy phải đóng thuế đất ấy y theo các khoản định trong tờ giao kèo về sự bán đất ấy.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 10 Décembre 1925.

Định giao đức cho M. Clerc-Léon hưởng và làm chủ vĩnh-viễn sở đất số hiệu 86, 87 và 88 tờ thứ 2 làng An-thới-đông, hạt Giadinh đạt thành 3.mẫu 50. 29.mẫu 10 và 10. mẫu 07.50.

M. Clerc-Léon là người đấu giá mua được sở đất đó phải đóng thuế đất y theo các khoản định trong tờ giao kèo về sự bán đất ấy.

Một quyển sách hữu ích!

Mới xuất bản một quyển sách tựa đề «Les Administrations et les Services Publics Indochinois» của ông De GALEMBERT, Thẩm-biện hạng-nhứt ở Hanoi soạn ra. Mục đích quyển sách nầy là biện-giải việc chánh-trị trong cõi Đông-pháp. Rất có ích cho những vị sắp ra thi Thaubiện cũng các hội thi khác.

Trữ bán tại nhà in *Union, 157, Rue Catinat — Saigon.*

Sách dày 688 trương, giá.... 10$00
Xin gởi theo 0$40 tiền cước phí.

M. Michel ROBERT
THỢ ĐIỆN KHÍ CHUYÊN MÔN
Cựu quản-lý xưởng máy của ông J. PAUMIER
102, đường d'Espagne (gần Chợ-mới Saigon)

Lãnh sửa và thay đổi các thứ máy điện khí.
Lãnh sửa Dynamos Magnétos, các thứ kiểu
Lãnh bồm lại và sửa các thứ bình (ắc-qui hơi điện) (accumulateurs).
Lãnh làm hoàn toàn các thứ máy xay lúa gạo.
Lãnh chuyển dây điện và gắn đèn cho các nhà mới cất.
Aster.
Lãnh làm các thứ pompes hơi điện.
Dẫn thủy nhập điện bằng pompes hơi.
Chuyển dây điện và hơi điện cho các nhà in.
Lãnh rập máy điện khí, hơi bao nhiêu cũng đặng.
Có bán và lãnh rập thang máy, máy cất đồ nặng bằng hơi điện khí.
Làm biết các công việc về điện khí, quat máy, dynamos đã thử kiểu.
Cho mướn quat máy.
Máy điện dùng trong việc thuốc hiệu CHARDIN.
Công xưởng do nơi chỗ nhơn coi quản và có nhiều tay thợ thiện nghệ giúp việc.
Cho giá rẻ chỉ bảo các công việc không ăn tiền.

ELECTRIC
Entreprises

Trước khi các ngài muốn đặt làm các công việc nói trên đã xin đến lời M. ROBERT thì ắng sẽ vui lòng chỉ bảo các điều ích lợi cho các ngài biết mà không tính tiền công chi hết.

Ai muốn khoẻ mạnh nên chú ý

Người ta đã nghiệm ra rằng người ở Đông-pháp phải cần dùng đến một thứ thuốc riêng của *Ro-banh Dược-phòng* (Laboratoires Mre ROBIN) ở số 13 đường Poissy tại thành Paris đã chế ra, vì rằng nhà ấy đã chuyên gia-công nghiên-cứu về *sự chữa các bịnh sanh ra bởi chứng lườ̛t, và bịnh mật xanh mình gầy*, và cách *làm cho tốt sữa*, và về cách *nuôi trẻ được mau lớn.*

Người nào cũng thế, ở vào nơi khí hậu không tốt, sức thiên-nhiên không đủ nuôi mình thì phải theo thể chất của mình, phải xem tình trạng trong mình thiếu thứ chi thì ta phải liệu mà bồi cho thân ta thứ ấy.

Thứ thuốc Clycérophosphate Robin là thứ rất bổ cho đờn-bà nằm-chỗ và đờn-bà nuôi con, uống thứ thuốc ấy thì thể-chất đứa con được tốt, và khi đứa trẻ đã lớn, xương cốt cứng cát, tránh khỏi chứng èn lưng.

Ở Đông-Pháp, nước an rất ít chất vội, vậy những người đã lớn cũng phải cần dùng thứ thuốc Clycérophosphate Robin, vì thứ thuốc ấy có đủ chất bổ cho các cốt-tiết.

Thuốc hột Clycérophosphate Robin uống ngon, uống luôn không hại gì mà lại thấy ăn được, cũng khoẻ người nữa.

(Còn nữa).

Có trữ tại nhà thuốc thượng đẳng L. SOLIRÈNE trước nhà hát tây, và tại các nhà thuốc tây đều có bán.

Phải mài cái hiệu ROBIN, đừng chịu thứ nào khác.

Giờ tẩm hầu kề. Bè lặng nắng chang chang ;
Cuộc vui chơi nơi bải biển. Thoán bướm lước ngoài khơi
NGƯ ÔNG KẺ BÀI HẠT
Dường ấy thì *BIẾT BAO CẢNH LỊCH TRÁI QUA*, há chẳng nên mượn máy « *KODAK* » chụp làm dấu tích !

Hãy đến lựa mau mau máy chụp hình hiệu « *KODAK* » nơi chỗ làm Đại-lý.

PHARMACIE PRINCIPALE
ở ngang nhà hát tây, Saigon

Bổn-hiệu rất vui lòng đem đồ các kiểu ra cho chư-tôn chọn lựa

Feuilleton n° 72

NẶNG KHĨA PHẢI CAM

Ở đầu tập tội vạng qua hiền, Nhưng hiềm khi đến đo-go dòng. Trách chi những khéo mà hồng Thường hay ước phải vừa vong trước chuyện x.

HỒI THỨ VII

(Tiếp theo)

Thầm thở-than vang-vái như vậy rồi, Ngọc-Sương bèn dành liều bươn-bả đề bước ra đi, vừa đi mà vừa ngó lại cụm nhà, thấy xa-xa cái nóc còn hơi dạng-dạng, chung-quanh thì rậm-rịch mấy chòm tre, ngọn gió thổi lay-lay, khi ngã qua, lúc nghiêng lại, xem dường như thấy nàng ra đi thâm-thẩm một mình, cũng đau lòng xót dạ từ cơn, nên khó nỗi dừng yên cho vững ! Ngọc-Sương càng trông lại nhìn, càng ruột thắc chín chiu, nên đang đi vùng dừng lại mà ngó sửng một hồi, nước mắt đượm tuôn ròng ròng đôi giọt ; trời đất ôi ! cha tôi còn đang nằm ngủ trong cụm nhà kia, mà tôi nỡ bỏ ra đi như vầy, dạ nào đành đạ ! Nàng ngùi ngùi đến đây lòng bắt muốn trở về ; nhưng mà than ôi, chơn nào bước trở về cho tiện ; từ đây đến đó đã bao nhiêu xa rồi, phận thì cách đò cách giang, lại còn thêm một nỗi bấy giờ đây nước đã lớn nửa sông, có tài sức gì mà lội ngang qua như lúc nãy cho đặng. Ôi thì thôi, số trời kia đã định, bắt lạc-lài ta phải lạc-lài, cho phận bạc thì ta cũng phải cam bề phận bạc !

Còn đang nghĩ-suy lưỡng-lự, thầm lo trộm trưởng nỗi may rủi xa gần, đến đây, rừng nghe tiếng gà gáy nửa nhặc nửa khoan. Ngọc-Sương liền giực mình bươn-bả đi mau hơn nữa. Được một khoản xa-xa, bỗy giờ nàng thấm lại lấy làm mệt, phận bờ lộ đất lớp xe-bò đi, lớp trâu dầm, chừng nắng khô đất nó nổi cục nổi hòn, da cằng thì non, đi nó xóc vào đau thôi thấu đến ruột đến gan. Bởi cớ nên từ đây nàng cứ chầm rải bước đường ; nhưng lại khỏ thay, được một lát vừa khỏe trong mình, lại phát ra lạnh, trên thì sương rơi gió phất, phần quần-áo lội khi nãy cũng còn đọng nước mà dính sác trong mình, ôi thật lạnh-lẽo biết bao nhiêu kể xiết. Ngọc-Sương lạnh cho đến nỗi rung, tay chơn gì bấy giờ cũng đều móp cả, muốn bậm môi mà đi liều song cũng khó nỗi đi. Thế thì biết liệu làm sao! Thời may nàng ngó qua phía chòm mả kia, cách xa lộ chừng mươi thước, thấy gần đó có một buội rất nên rậm-rạp sầm-uất, nàng bèn cắn răng bước đại chun vào đó dặng núp gió và sẵn dịp cỏi đồ trong mình ra vắc cho thật ráo nước ; nghĩ vì trời cũng còn khuya nhiều, chẳng còn sợ lại qua hàng ngại. Mà thật vậy, đang trong cái khoảng trời khuya vắng-vẻ và ở tại chốn đồng không mông quạnh, qui khốc ma kêu nấy, nếu ngoài Ngọc-Sương và những ếch nhái đang nhảy lom-xom ra rồi, thì có còn ai mắc việc gì phải đến.

Song thầm thay, lúc Ngọc-Sương lần bước xuống bờ-con dặng kiếm chỗ chen mình chun vào, phải đi vòng qua mấy cụm mả ; ôi ! trông thấy bất lạnh mình, cái thì cao nghệu-nghệu, cái lại chúi xuống sà-sà, phần nhằm mùa nắng hạn, đất nứt-nẻ ra có lỗ có hang, xem dường như ở trong mả ấy có ai mới-mác lăng chun ra, thừa lúc đêm khuya nhác kẻ. Bởi cớ mà nàng vừa cắn răng đi mà trong bụng vừa lo sợ phập-phồng, nhưng lạnh quá biết sao, phải bám gan làm đạn mà răng lước chun vô cho đỡ. Đoạn khi vào được trong buội ấy rồi, thật cũng nhờ bốn bề rậm-rạp, lại cũng nhờ có nhành chà quánh cạ trong mình, mắng lo vén gở mà quên lạnh. Nàng vừa để dạ mừng thầm, để gói quần áo xuống dặng có lần cỗi đồ ướt trong mình ra vắc cho thật ráo nước rồi mặc lại.

Dè đâu chưa kịp xong, vùng nghe chẳng biết vật gì phóng ngang vô buội một cái sạc ; ôi-trời đất ôi ! vừa nghe máy-mặt nàng đã tái xanh, tay chơn đều run lập-cập, chắc thế nào cũng bị phải tay người nơm theo đặng vào dám-hâm rồi chớ chẳng còn gì ; không nữa thì cũng quỉ ma hiện vào đặng nhác. Đang lúc linh-quỳnh kinh-hải, chợt nhìn thấy trong hóc cây kia độ ra hai con mắt sáng ngời, chẳng khác nào hai cục than lửa. Thấy vậy, Ngọc-Sương lại càng sợ lắm, đứng nhìn mà chết sửng trong lòng, quyết chắc thế nào cũng là ma ; chẳng đè nàng vừa muốn cúi xuống dặng lạy-lục, bỗng nghe kêu lên mấy tiếng « ngoao... ngoao !... » rồi chạy mất.

(Mai tiếp).

Phải ngừa thuốc giả

Kính lời tỏ với lục-châu chư-tôn được rõ : những các thứ thuốc Cao-ông-môn-tán, của bổn đường đều là thuốc của ông lương-y **VI-TỂ-SANH** *bổn thân ra công chọn lựa các thứ dược nơi mấy danh sau, mà chế luyện cho*

được tận thiện tận mỹ, rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp đời, dùng hình ông phật mập mà làm kỳ hiệu. Xưa nay cứu sống mạng người, lấy số ngàn muôn mà kể kắp cả hoàn cầu thảy đều xưng danh tụng đức, thiệt, bằng dường mùng chẳng xiết chi.

Chẳng dè mới đây lại có kẻ gian nó giục đồ tư lợi, chẳng kể lẫn nhơn hại mạng, nên nó dùng các thứ thuốc rất xấu hèn mà chế ra các thứ cao-đơn-hườn-tán đề nó nhái theo hiệu **NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG**. *nhãn là* (THIÊN . . . ĐƯỜNG) *hay* (TIÊN . . . ĐƯỜNG) *vânvân . . ; và làm những bao, những hộp, những ve giống tựa tựa như của bổn đường vậy mà gởi bán khắp nơi xong hãy xem cho kỹ thì ắt biết giả chơn.*

Vậy từ đây nếu chư-tôn có mua thuốc của bổn đường thì phải nhìn cho kỹ chữ hiệu **NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG** *và hình ông phật mập thì mới khỏi lầm đồ giả mạo.*

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG.
88, rue de Canton 38, CHOLON.
Chủ nhơn cẩn cáo

Hãng buôn E. HEUMANN

102-104, đường Mac-Mahon — SAIGON

Xin hãy hỏi mua tại hãng này các thứ rượu như:

Champagne hiệu CHAUVET sec, hay là 1/2 sec.
Champagne hiệu PRIEUR sec, hay là 1/2 sec.
Champagne hiệu JOLLY 1/2 sec.
Rượu bọt : CHATEAU DE BEAULIEU.
Rượu mạnh IZARRA.
Rượu mạnh PERE KERMANN.
Rượu rom hiệu BLACK HEAD RUM.
Rượu rom hiệu BRIAND.
Sirop làm bởi Pháp đủ thứ CAZANOVE.
Hiệu BRIAND brandy 3 ngôi sao.
Rượu MUSCAT lại xứ *Frontignan*.
Rượu chát thứ tốt và thứ thường đóng tại xứ BORDEAU và BOUGOGNE và còn nhiều hiệu khác rất tốt như: JOURNU, BOUCHARD, TURPIN, FAIVELEY.
Chocolat có sữa bằng bột hiệu ELESCA.
Màu thiệt tốt để dùng trong nhà hiệu LA MIDINETTE.
Có tiền dằn chữ Quốc-ngữ rất tiện

Thuốc NÉOPTOL, để trừ khử vi trùng và phòng sự vệ-sanh trong nhà.
Dầu thơm hiệu GELLÉ RIGAUD, LAMOTTE,
Nước sức tóc — Đồ các thứ.

ĐỒN HIỆU:
ALSDOR CHICAGO

Thấy bằng đồ dùng khỏi sợ ngày kiểm gì cũng mỗi giờ thấy chừng ngoài cũng sáng bằng 300 ngọn đèn sáp mà chỉ tốn 1 giờ 60 một cái.

Đồng hồ chỉ hiệu CARL vàng ròng 14 carats, có đủ thứ kiểu, đủ giá rẻ hơn hết.

5 năm..... 2 $ 50
10 » 11 00
Có bảo lãnh trọn đời 6 70

ĐỒN KÉO

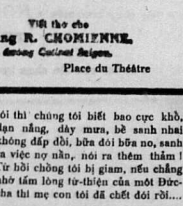

1 40 đồng

(Rất mến xách kiểu — xinh) có bán đủ hạng khác của thầy chỉ bảo, giá rẻ.

KIỂU MÁY HIỆU:
LE PARFAIT

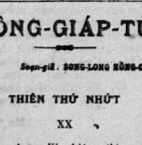

Bảo gì bắt cũng đặng
Giá 6 $, 8 $ 50 và 10 $ 50

Viết thơ cho
Hãng R. CHOMIENNE.
Successeur Cadinot Saigon.
Place du Théatre

ĐẠI-PHÁP CỘNG-HÒA DÂN-QUỐC
TỰ-DO — BÌNH-ĐẲNG — ĐỒNG-BÀO

ĐÔNG-PHÁP

NAM-KỲ THỐNG-ĐỐC

TỈNH TÂYNINH

TẾT-THỊ đơn xin phát mãi đấu giá đất nhà-nước.

TÊN, HỌ, NGHỀ NGHIỆP và chỗ ở người xin	CHỖ TỌA LẠC sở đất	số: miếng đất	số: thọ đồ	SỐ BÁO MẪU	NÓC NÓ
Kasegou Ibrahime Buôn bán vải ở đường Belgique số 119, Saigon	Tapang Robon			100 mẫu	B : Đường xe N : Trảng tròn D : Đường xe T : Tà nói

VIỆC TRANH CẠNG VÀ KÊU NÀI

Chiếu theo thể lệ điều 26 lời nghị định ngày 27 Décembre 1913 và điều 29 nghị định ngày 11 Novembre 1914, ai có tranh cạng đều chi thì nội trong kỳ hai tháng, kể từ ngày dán yết-thị nầy, phải làm đơn nạp cho quan Tham-biện chủ tỉnh Tâyninh.

Tâyninh, le 22 Décembre 1925.
P. L'Administrateur.
Signé : ILLISIBLE.

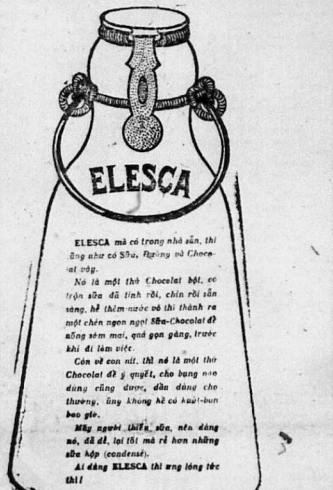

ELESCA mà có trong nhà sẵn, thì ăng như có Sữa, Đường và Chocolat vậy.

Nó là một thứ Chocolat bột, có trộn sữa đã tinh rồi, chín rồi sẵn sàng, hễ thêm nước có thì thành ra một chén ngon ngọt Sữa-Chocolat để uống sớm mai, qué gọn gàng, trước khi đi làm việc.

Còn về con nít, thì nó là một thứ Chocolat để ẹ quýết, cho bụng nào dùng cũng được, đều đáng cho thương, ăng không hề có hại-hun bao giờ.

Mấy người thiếu sữa, nên dùng nó, đã dễ, lại tốt mà rẻ hơn những sữa hộp (condensé).

Ai đáng **ELESCA** *thì ưng lòng tức thì!*

Có trữ tại tiệm **Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE, Saigon.**

Lãnh Bưởi — Xuyến Bâng — Lụa Lượt
Sa van minh — Vải may mùng
MUA CẮT TẠI TIỆM
ĐÔNG-MỸ
HANOI - 41.— Rue des Cantonnais.— HANOI

Sẽ được vừa lòng, hàng kỹ, giá rẻ, gởi lanh lẹ, và cẩn thận

Qui-khách ở Nam-vang mua hàng tại tiệm ngành của tôi là tiệm ĐẠI-THẠNH, ở đường Quai Piquet số 29-30 cũng được hàng tốt, giá rẻ. Song giá trong ấy phải cao hơn giá ngoài nầy vì sự chi-tiêu nặng nề.

TỪ BỮA NAY TỚI ĐẦU NĂM TÂY MÀ THÔI!

NHƠN DỊP
LỄ TẾT TÂY NÊN HẠ GIÁ
NHIỀU CHO
Xe máy con nít và Xe máy nhỏ

Có cho riêng mấy người mua

Hãy đến xem hay là viết thơ cho hãng:
AU SPORTIF FRANÇAIS
135, Rue d'Espagne, Saigon

Cũng HẠ GIÁ xe máy người lớn

ĐÔNG-PHÁP CÓ MỘT!

KIỂU XEM SÁCH CỦA PHÁP-QUỐC VÀ CỦA MỸ-QUỐC → ← LÀM KIỂN SỬA KIỂN

BẢN BỔ THỜ CON MẮT GẦN GIỮA 2 MẮT TỰ-NHIÊN, Ở ĐÂNG THỜ ĐIỆT ĐƯỢC

Bản Kiển do theo toa Lương-y kỹ-lưỡng.

XƯỞNG RIÊNG LÀM KIẾN THEO Y-KHOA
CỦA NHÀ THUỐC CHÁNH L. SOLIRÈNE
Ở NGANG NHÀ HÁT TÂY
SAIGON

Tổng lý: Ông **G. HERBERT**, thiên-nghệ về nghề kiển mắt. Có cấp-bằng tại thành **Paris**.

CÓ BÁN: Mày họa-ảnh — Ống 40m — Ống Âm tinh-bỉ) — Ống Hán-thử-chám.
Các đồ khí-dụng đúng-đắng.

KIẾN MẮT "CRISTAL AMERICAIN"

Kiến "Cristal Américain" của chúng tôi bán, tròn theo con mắt, xem tỏ hơn, sáng hơn kiển thường bốn chục phần. Dùng mang đọc sách, viết bài luôn giờ nầy sang giờ nọ mà chẳng chút mệt mỏi.

Mang trong giữa ánh-sáng mặt trời rất mát, chẳng lòa mắt mà vật mình xem cũng chẳng đổi màu.

Mỗi cặp kiển có cho giấy bảo kiết năm năm.

Cho kẻ nào mà cần phải dùng hai thứ kiển (kiển xem xa và kiển trông gần), chúng tôi lại có chế thứ kiển riêng hai tròng, nhưng chẳng thể biết được. Dùng một cặp mà xem xa gần đều đặng không cần phải có hai cặp.

Gọng xuy-vàng của Mỹ-Quốc cũng tốt như gọng vàng thiệt vậy, bảo kiết trong mười hai năm.

VIN TONIQUE
ET
BI-NUTRITIF
Du Docteur RIP

Vệ-sanh TỐI-U của *Lương-y* RIP chế ra

Thứ thuốc rượu nầy là vị dai bổ gây cốt cũng là trán kiện tinh thần, biết kỷ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Nhưng kẻ tuổi cao khí-lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đà thồn mồn, hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lên thành đồng, mặt mày tươi tốt coi như trẻ, lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít biệt nhược, đờn-bà mắt máu, có huyết bạch, có chứng, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vô thì mạnh mẽ lắm lại da thịt đỏ sáng, tinh thần trán kiện.

GIÁ MỖI VE LÀ BA ĐỒNG BẠC

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marins số 190-192.

Dépôt Pharmacie Franco-Chinois 190-192, Rue des Marins Cholon.

N° 21

HỒNG-GIÁP-TỬ

Soạn-giả : **SONG-LONG HỒNG-CHI.**

THIÊN THỨ NHỨT

XX

Nhận được Kim-Liêng, thì người đờn-bà ấy vội vàng thì lẻ và nói rằng: « Tôi không dè có tiểu-thơ quá bước đến, có lẽ tiểu-thơ muốn đi tìm chồng tôi là Bảo-Kỳ. Nhưng còn ở đâu mà tìm. Chồng tôi bị người tống giam đã mấy tháng rày, bỏ mẹ con tôi chịu chết. Từ hồi tiểu-thơ trong con nóng giận, đánh bỏ lấy vợ chồng con cái tôi thì chúng tôi biết bao cực khổ, dạn nắng, dầy mưa, bể sanh nhai không đắp đổi, bữa đói bữa no, sanh ra việc nợ nần, nói ra thêm thẩm ! Từ hồi chồng tôi bị giam, nếu chẳng nhờ tấm lòng từ-thiện của một Đức-cha thì mẹ con tôi đã chết đói rồi...

XXI

Người đờn-bà ấy tiếp rằng: « Tiểu-thơ không nghĩ mới giận chồng tôi nỗi oan ức kể sao cho xiết. Chồng tôi tận tâm muốn làm cho nên việc, nhưng vô phương khả đảo, hết sức người mà chẳng đặng, biết sao ?... Tiểu-thơ dận chồng tôi phải làm sao tìm được mấy bức thơ của Lử-linh-Sơn. Chồng tôi vưng lời, vào nhà của Lử-linh-Sơn tìm kiếm khắp nơi mà không gặp, góc nào cũng coi moi, hang nào cũng móc, mà không có cũng huơn không có. Của thế chồng tôi mới ra mặt, cật hỏi mẹ của Lử-linh-Sơn, ngặt mồ bả không chịu nói Hết hồi hâm dọa, đến hồi lạy lục cầu khẩn, nhưng bả vẫn nghiễm nhiên, giữ lòng sắt đá, không chịu nói ra một lời gì, Việc như vậy... chồng nói lại với tiểu-thơ như vậy... mà tiểu-thơ cũng chẳng thèm tin. Tiểu-thơ nói chồng tôi lộng ngữ, xảo ngôn chẳng tin tâm cùng tiểu-thơ, nên tiểu-thơ đánh bỏ xuị. Khốn khổ cho chúng tôi biết chừng nào ! » Nàng Kim-Liêng trả lời rằng : « Ấy cũng là lỗi của ta, nên ta đã ăn năn. Ngày hôm nay ta đến đây là có ý giúp cho chồng ngươi». Nàng nói rồi, bèn móc trong bốp ra mười đồng bạc để trên bàn. Người đờn-bà ấy thò tay lấy, bộ rất vui mừng. Lấy rồi thình linh sắc mặt trở lại ủ dột như xưa, nói: » Tiểu-thơ cho tôi số tiền nầy, tôi rất vui, nhưng nỗi vui tôi không được trọn vì chồng tôi còn ngồi trong khám, nhứt nhựt tại tù, thiên thu tại ngoại, dường như thân chết chưa chôn, thì thế nào tôi vui đặng? Chắc tiểu-thơ chưa hiểu vì sao mà chồng tôi phải bị giam. Bởi có việc cần dùng trong nhà nên chồng tôi có tạm của người lối xóm năm chục đồng bạc hẹn trong năm tháng phải trả gấp ba, nghĩa là một trăm rưỡi. Bởi đến ngày sai hẹn, chủ nợ vào đơn thưa, tòa mới lên án xử giam thân. Chừng chồng đi số bạc mới được ra khỏi khám.» Nàng Kim-Liêng bèn lấy ra một trăm rưỡi đồng bạc để trên bàn nói rằng: « Bữa nay đã tối, vậy ngươi hãy đợi qua ngày mai, đem số bạc nầy đóng cho chủ nợ, xin thả chồng người ra.» Người đờn-bà và mấy đứa con lòng mừng khấp khởi, dường như ai đem cho bạc vạn, vàng muôn, sụp lạy tạ thiên, xem rất tội nghiệp. Kim-Liêng nói : « Các ngươi hãy dừng dậy, ơn ta không trọng vọng gì đâu. Chừng chồng người ra rồi, ngươi hãy dận đến ngày mai cũng lối giờ nầy, đến đừng chờ ta nơi cửa nhỏ sau vườn. À, ngươi mới nói với ta rằng : Nhờ lòng từ thiện của một Đức-cha mà mẹ con ngươi khỏi sự khốn đốn trong mấy ngày rày. Vậy ngươi hãy cho ta hiểu vì sao mà ngươi gặp được Đức-cha ? Đức-cha tên gì ? Ở nhà thờ nào ? » Người đờn-bà đáp : « Tôi xin thuật rõ cho tiểu-thơ. Từ ngày chồng tôi bị giam, thì tôi như điên, như dại, khắt khe khắt khưởng, muốn mượn sợi dây oan nghiệt, quyên sinh đi cho rồi, không còn biết sống là vui, ngặc nỗi còn mấy đứa con dại, nên tôi ép lòng tạm sống, nuôi mấy đứa con. Tôi dắc mấy đứa con đại, nên tôi ép lòng tạm sống, nuôi mấy đứa con. Tôi dắc mấy đứa nhỏ đi đâu làng coi xóm, sớm mai tôi trưa, trưa tôi chiều, kiếm bánh thừa cho trẻ ăn đỡ dạ. Một ngày kia đi tới chiều mà chẳng đặng chút bánh nào, dọng trẻ dói lao nhao, một tiếng, một thêm đau lòng mẹ. Phần thì đói phần thì mệt nên mẹ con tôi, dựa nghỉ tại cửa nhà thờ. Thình linh có một Đức-cha, ở đưới xóm đi về, thấy tình cảnh như thế mới gạn hỏi tôi. Tôi việc thiệt bày ngay, kể thân lao khổ. Đức-cha nghe rất xót lòng, cho mẹ con tôi một quan tiền, biểu rán xuống xóm kiếm đồ ăn đỡ dạ. Từ đó đến sau mỗi tuần đến ngày Chúa-nhựt thì Đức-cha đến viếng mẹ con tôi. Mỗi lần thăm thì cho năm bảy cắt. Nhờ vậy mà mẹ con tôi đắp đổi qua ngày, không nguy đến đổi ! Về sau tôi rõ lại thì Đức-cha nầy tên là La-Minh, ở phía bên kia sông Tạ-mỹ.

(*Mai tiếp*).